

ROMANOS

Pablo Romano Sehuosicohua'ire Toyaye

¹ Yè'è Pablo, Jesucristo jo'yaè'è. Maija'quëpi yè'ère soini cui'ne ì jèjo daoquère nepi, yè'ère ì huaso cocare quëaja'quère.

² Maija'quëpi ja huaso coca ai tsoe ca nëoquëna, ìre quëacaicohua'ipi ì de'o toya pëpëna toyaahuë'è.

³ Maija'quë mamaquë Jesucristo ayere Jesucristo pai de'oni judío pai ëjaë David tsëcapë aquë paji'i. ⁴ Pai pa'iquëta'a Maija'quë mamaquë tutu quë'ire papi asayë, ì de'o joyo tutupi yo'oquëna, ju'isiquëpi huëni ìñouna. ⁵ Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quë yëquère ì mamipi ì jèjo daocohua'ire nepi, si'a yeja pa'icohua'ipi sehuoni cui'ne ì case'ere necaicohua'i pa'ijajë caquë. ⁶ Mësarujë jaohua'i acohua'ipi Maija'quë soisicohua'i pa'iyë, Jesucristo tsecohua'i pa'ijajë caquë.

⁷ Si'aohua'i Roma daripë acohua'i Maija'quë soisicohua'ire caquë toyayë, mësarute. Maija'quë oi soipi, mësarupi ìna ìsisicohua'ipi de'oye pa'ijajë caquë. Soisicohua'ipi de'oye pa'ijë'è, Diusu Maija'quëpi cui'ne Jesucristopi de'oye pa'iyë isiquëna.

Romana Pablo Do'i Sai Ë'aye

⁸ Du'ru macarepa Jesucristo do'ire yè'è ja'quère sihuayë, si'aohua'ire mësaruni cuasaquë. Mësarua Maija'quère cuasajë pa'iyë si'a huë'ña pa'icohua'ire de'oye quëajëna, sihuayë. Sihuaquë de'oji cayë, Maija'quëna. ⁹ Yè'è si'a joyorepa

cuasaquë Maija'quëre necai pa'iyë, i mamaquë cocarepa quëacaiquëpi. Maija'quë api, iti ñasiquë si'anë yë'ë mësarute cuasaquë secacaiye. ¹⁰ Si'anë Maija'quëre señë, i yëyepi pa'ina, yë'ë jaro do'i sasi'i caquë. ¹¹ Jaje pa'ina, cõcayie yëyë, mësarute joyo pa'iyë, ai jerepa tutu quë'iohua'i pa'ija'cohua'ire. ¹² Ñeje caquë cayë: Maija'quëre mai cuasayere sa'ñe cõcayere caquë yë'ëpi mësaru cuasayere se cõcaina, mësarupi yë'ë cuasayere cõcayjë'ë. Jaje yo'ojë sa'ñe cõcayie pa'iji.

¹³ Maija'quë do'ijë yë'ë mësaru quë'ro sasi'i si'anë caquëta'a yureje ja yë'ta'a saiye pañere asajë'ë caquë quëayë. Hueare tëayeje pa'ye mësaruja'a Maija'quë joyo ayere sani tëasi'i caquë cuasahuë, yequë hue'ña judío peocohua'ija'a tëayeje pa'ye. ¹⁴ Jaje pa'ina, yë'ë sehuosi do'ire tañe asacohua'ire, huesëcohua'ire, ëjaohua'ire cui'ne ëjaohua'i peocohua'ire, si'aohua'ire quëaye pa'iji. ¹⁵ Jaje yo'oquë cui'ne mësaru Roma pa'icohua'ireje Maija'quë coca quëacaiye yëyë.

Maija'quë Coca Tutu Quë'i

¹⁶ Maija'quë huaso coca quëaye yë'ëre huajëya'ye nëiñe paji. ¿Maija'quë tutu quë'i cocarepa me yë'ëre huajëya'ye nëico'ni? Si'aohua'ire ite sehuocohua'ire huaso ja'ñe a'ë, judío paire cui'ne judío pai peocohua'ireje. ¹⁷ Jaje pa'ina, necaire paye pa'iji cuasa do'ire Maija'quëpi nuñerepa pa'icohua'ire neñere quëaji, de'o cocapi: “Nuñerepa pa'iquë cato, Maija'quëpi necaire paye pa'iji cuasayepi pasipi” caji tsoe toyase'e.

Do'i Quë'iohua'i Pa'iyë

18 Iohua'i co'ayere yo'oyepi Maija'quë coca ye'yayere sañope yo'oyë. Jaje yo'osicohua'ire Maija'quëpi ma'tëmöre papi iohua'i yo'osi do'i co'ayere papi saï ja'ñe jëjo dao ja'ñere iñopi, maire.

19 Jaohua'i tsoe asayë, ta'ñe Maija'quë ayere. Jaje pa'ina, ipi jaohua'ire du'ru iñopi, i ayere ña ja'ñe. 20 Si'aye iye yeja pa'iye ipi de'huapi. I de'huani pa'i macapi huëoni i nese'ere ñajë Maija'quë pa'iye asayë, ite ñama'pë pa'inije. Jaje pa'ina, Maija'quë tutu quë'ipi cui'ne ti pani huesëquë pa'iye asajëta'a de'oye yo'oye pasi do'ire, ca de'huani jëa ti'añe peoji, jaohua'i. 21 Jaje Maija'quë pa'iye asacohua'ipi Maija'quëre papi cajë ite oiye pahüë. Cui'ne yequeje de'oquëre papi caye pahüë. Coa ai jerepa yeque ti do'i peoyere cuasahuë. Cui'ne iohua'i huesë joñoapi nea hue'ñana ne huesëhuë, co'a joñoa hue'e do'ire.

22 Jaje pa'ina, ta'ñe pa'iohua'i a'ë cacohua'ita'a coa ai jerepa huesëohua'i pa'iyë. 23 Maija'quë de'oquërepa pa'iquëta'are tiñere señë, ju'icohua'ije pa'iohua'ire de'huase'ere, paije pa'ire, pi'aje pa'ire, nëicohua'ije pa'ire cui'ne añaje pa'ire de'huase'ere.

24 Jaje pa'ina, señajë mësarü yëyeje yo'ojë pa'ijë'ë caquë jëocopi, Maija'quë. Jaje caquë jëocouna, huajëya'ye sa'ñe yo'ohüë, iohua'i capëje ti oiye peoyerpa. 25 Nuñerepa Maija'quë cocare asaye yëma'pë coa ai jerepa cosoyere asahuë. Cui'ne jaje yo'ojë Maija'quë de'huasi co'amañare sei'ë, de'oquëre pa'ë cajë. Maija'quëre pare sema'pë cui'ne Maija'quëre pa'ë caye pahüë. Maija'quë cato ti de'oquëre pa'ë caye pa'iji, si'anë. Jaje pa'ijaquë.

26 Jaje pa'ina, Maija'quēpi jēocopi, co'aye si'sire yēcohua'ini coequē. Jaje pa'ina, nomiohua'ijē Maija'quē cuañese'e jēoni sa'ñe nomiohua'ija'a ěmēre yo'oyeje yo'ohuē, si'si. 27 Cui'ne jaje ěmēohua'ijē nomiohua'ire yo'oye jēoni sa'ñe ěmēohua'ija'a yo'ohuē. Ěmēohua'ipi huajēya'ye yequē ěmēohua'ini yo'o do'ire iohua'i capēapi ai yo'oyē, iohua'i co'aye yo'o do'ire saī cuañojē.

28 Jaje pa'ina, iohua'ipi Maija'quēre asaye coeye sēte, ije iohua'ire jēocopi, joyo huesēohua'i pa'ijē iohua'i yēyeje co'ayere pa'ijajē, caquē. 29 De'oye nuñerepa pa'iyē peocohua'ipi co'ayese'epi timēsicohua'ipi pa'iyē, si'si yo'oye, nomi yēye, ěa ña'ñe jaiye tayo yo'oye. Co'amañare ěa ñajē co'aye cuasaye, huani jēoñe, uihuaye, cosoye, co'a merepa co'acohua'ipi cui'ne co'a coca carojaicohua'i pa'iyē. 30 Yecohua'ini co'acohua'i a'ē cayē, Maija'quēreje coecohua'i a'ē, josa yo'ocohua'i a'ē, coa paipi ne tija'ñe pa'iji cuasacohua'i a'ē, cui'ne yē'ēpi jerepa pa'i a'ē cuasacohua'i a'ē. Co'ayere ai jerepa se cuasa huēcocohua'ipi cui'ne pēca ja'quēohua'ireje de'oye sehuoma'cohua'i a'ē. 31 Yēhuoye asa tija'ñe coecohua'i a'ē. Iohua'i ca nēose'eje yo'o tija'ma'cohua'i a'ē. Iohua'i sihuama'cohua'i a'ē. Yecohua'ireje sa'ñope yo'ose'ere saī de'huama'cohua'i a'ē. Ai yo'ocohua'ire teaye pa'iohua'ire yecohua'ire ñama'cohua'i a'ē. 32 Jaohua'i cato Maija'quē cuañese'e si'aye asacohua'i a'ē. Cui'ne asacohua'i a'ē, iye yo'osicohua'i pani do'i quē'iohua'ipi pa'ijē jūni huesēye pa'iji case'eje. Jaje asacohua'ita'a ai

jerepa co'ayere yo'ojë pa'iyë. Cui'ne yecohua'ipi co'aye yo'ojëna, sihuajë yëjë ña'ñë.

2

Maija'quë Nuñere Papi Ca Huesoye

¹ Yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani ca de'huani jëa tī'añe peoji. Më'ëpi yequë yo'ose'ere ña tējini co'aye yo'oquë api ca huesoquë pani, më'ëja'a co'ye ca huesoye pa'iji, më'ëje cui'ne yo'o do'ire. ² Jaje pa'ina, asayë, mai Diusupi pai yo'oyere ña tējini i coca cayeje pa'ye nuñerepa ca huesoja'quë api, ja co'ayere yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji ca maca. ³ Jaje pa'ina, më'ëpi cuasani Maija'quë pai ñape yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tī'aëna, yecohua'ire tayoyë, cuasaquëpi cui'ne më'ëpi iohua'i yo'oyeje yo'oquë pani ¿jējaja'quë a'ë, cuasaquë? Jëaye peoji. ⁴ ¿Më'ëre ponañere caquë Diusu dahuëre quëcoquë yo'oquëna, i oi yo'oyere asama'ë huesëquë coeyë, më'ë? ⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ë joyo jëa do'ire më'ë pa'iyë pönëma'ë coequë paë'ë, më'ë. Jaje yo'oquë ai jerepa më'ë nejo cuaño ja'ñere tsi'so timëñë, më'ë Maija'quë pai ñape yo'ose'e ña tējini ca hueso mu'se tī'aëna, sai ja'ñere më'ë yo'ose'eje pa'ye. ⁶ Ja maca ipi pai ñape yo'ose'eje pa'ye saija'quë api. ⁷ De'oye yo'oyere yo'o jujama'cohua'ipi ëja deoyere cui'ne i de'oye pa'iyere cui'ne ju'i ma'ñere co'esicohua'ini Maija'quëpi ti pani huesëyere isija'quë api. ⁸ Isiquëta'a yecohua'ipi iohua'ise'e cuasajë nuiñere sehuoma'pë coa co'ayere tuiyë. Jaohua'ire cato Maija'quëpi pëi nejoja'quë api. ⁹ Si'aye co'aye yo'ocohua'ire

ai yo'oye cui'ne oiye pasipi, du'ru macarepa judío paipi jeteyo'je judío paí peocohua'ije. ¹⁰ Jaje pa'iquèta'are Maija'quèpi de'oye yo'osicohua'ire cato sihuaye, cui'ne èja deoyere cui'ne de'oye pa'iyere isija'què api. Du'ru macarepa judío paíni jeteyo'je judío paí peocohua'ireje isija'què api.

¹¹ Jaje pa'ina, Maija'què cato icohua'i yecohua'i a'è caquè yo'oma'què api, si'a yè'què maca ñaquè api, si'a paire. ¹² Jaje pa'ina, Moisés cuañese'ere asama'cohua'ipi co'aye yo'ocohua'i pa'itoje ja yè'ta'a nejoja'cohua'i a'è, Moisés cuañese'e asama'cohua'ire. Cui'ne Moisés cuañese'e asasicohua'ita'a co'aye yo'osicohua'ire nejoñe pa'iji, Moisés cuañese'e ca do'ire. ¹³ Cuañese'ere coa asacohua'i cato, nuñerepa pa'icohua'i peoyè. Cuañese'ere yo'ocohua'i cato nuñerepa pa'icohua'i a'è ca huesoye pa'iji. ¹⁴ Judío paí peocohua'i cato toya cuañese'eje ti peoyè. Jaje pa'iohua'ita'a cuañese'e pacohua'ipi yo'oyeje pa'ye yo'ojè pa'iyè, iohua'i cuasase'epi. Jaje yo'ojè iohua'ipi iohua'ire cuañeñe neñe. ¹⁵ Jaje pa'ina, iohua'i yo'oyepi iñoñe, iohua'i joñoare cuañese'e pa'iyè paye. Jaje pa'ina, iohua'i joñoa cuasayepi caja'coa, de'oji mè'è yo'ose'e pa'nita'a co'aji, mè'è yo'ose'e. Jaje cani iñoji, cuañese'epi joñoare pa'iyè. ¹⁶ Cui'neje iohua'ire caja'què api, Maija'què ca hueso mu'se pa'ina. Ja mu'se cato Maija'quèpi Jesucristo ja're si'a paí yahue yo'ose'e ña tējimi ca huesoye pa'iji, yè'è de'o cocarepa quèase'eje pa'ye.

Judío Paí Cui'ne Moisés Cuañese'e

¹⁷ Mè'èpi judío paí pa'ima'quèje ñani caquè jerepa pa'i a'è cuasaquèpi, Moisés

cuañese'ere asaquëpi, Maija'quëre pare payë caquë sihuaquëpi, ¹⁸ Maija'quë yëye tañe asaquëpi, cui'ne cuañese'epi de'oyerepa tñañere ye'yesiquëpi, ¹⁹ yecohua'i ñaco ca peocohua'ije pa'iohua'i pa'icohua'ire ye'yaquëre pa'ë cuasaquëpi, cui'ne nea hueñajë pa'i hueñare pa'icohua'ire de'oyepi miacaiyeje pa'ye yo'o ñnoquëre pa'ë cuasaquëpi, ²⁰ cuañese'e pacohua'ipi, tañe asaye cui'ne nuñerepa yo'oyere ye'yaye payë cuasaquë huesëcohua'ire ye'yaquë pa'iquëpi cui'ne tsije pa'iohua'ire quëa tñañe cuasaquëpi. ²¹ Jaje pa'iquëpi ye'yaquë a'ë cuasaquë pani ¿me yo'oquë më'ëja'a co'ye ye'yama'quë'ni? Jare më'ëpi co'amaña yahue i mañe a'ë quëaquëta'a ¿cui'ne me nesi'quë më'ëpi co'amaña yahue imaquë'ni? ²² Yequë nomiore yo'oma'ë caquëta'a, ¿me yo'oquë më'ëpi jaje yo'oquë'ni? Cui'ne më'ëpi coa de'huasicohua'ire ñani coequëta'a ¿me nesi'quë iohua'i se hueña pa'i co'amaña yahue imaquë'ni? ²³ Maija'quë cuañese'ere pare pacohua'ipi pa'iyë caquëta'a, mësarupi cuañese'ere de'oye sehuocaima' do'ire yecohua'ipi Maija'quë co'aquë api cayë. ²⁴ Jaje yo'oye pa'ina, ñare paquë toyase'e caji: “Judío pa'i peocohua'i co'aye cayë, Maija'quëre, mësarupi co'aye yo'o do'ire.”

²⁵ Jaje pa'ina, më'ëpi cui'ni ca'ni tēasiquëpi Moisés cuañese'ere si'aye sehuocaito cōcaji, më'ë yo'ose'e. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi cuañese'ere sehuocaima'quë pani ca'ni tēama'quëje pa'i pa'iyë pa'iji. ²⁶ Jaje pa'ina, tēama'quëta'a si'aye cuañese'ere yo'oni ca'ni tēase'eje pa'i pa'iyë pa'iji. ²⁷ Jaje pa'ina, i ca'nihue tēama'quëta'a,

cuañese'ere si'aye sehuoquëna, ja yo'oyepi mē'ëni co'aye yo'oquëre iñoja'quë api, toyase'e paquëta'a cui'ne ca'ni tēasiquëta'a sehuoma'ë pa'isiquëre. ²⁸ Judíorepa pasi'i caquë coa ëmëje'ese'epi yo'ojë ti'añe peoji. Cui'ne nuñerepa cui'ri ca'ni tēaye cato ëmëje'epi yo'oye peoji. ²⁹ Jaje pa'ina, judíorepa cato pa'iyē pa'iji nuñerepa sa'nahuëre papi. Cui'ne cui'ri ca'ni tēase'epi sa'nahuë joyore pana tēasiquëje pa'i pa'iyē pa'iji. Coa cuañese'epi ti'añe peoji. Maija'quë joyo neñe a'ë, iye cato. Jaje pa'ina, iye cayeje ne cuañosiquë cato Maija'quëre papi de'oquë api caquë ña nēosiquë api, pa'ni pa'i mañapi.

3

¹ Jaje pa'ina, ¿iquere do'i paquë'ni, judío pa'iyē cui'ne cui'ri ca'ni tēasicohua'i pa'iyē? ² Ja cato jaiye cocaiye pa'iji, du'rurepa Maija'quë judío pa'ina i coca de'hue pacaija'cohua'i a'ë caquë isisi do'ire. ³ Jaje pa'iquëta'are jaohua'i judío acohua'ipi nuñerepa yo'oyere yo'o jujani jeotoje Maija'quë cato i ca nēose'ere jare yo'o ti'acquë pa'iji. ⁴ Maija'quë cato i coca nuñerepa cayeje pa'ye yo'o ti'acquë api, si'a pa' coa cosocohua'i pa'itoje. I cato cosoma'quë api. Jaje pa'ina, toyase'e caji: Nuñerepa pa'iquëre iñoñe pa'iji, mē'ë case'epi. Cui'ne yecohua'ipi mē'ëre ña tējini ca hueso maca mē'ëpi de'oquërepa etaja'quë a'ë.

⁵ Mai tayo yo'oyepi Maija'quë nuñe yo'oyere de'oyerepa iñojë pa'ito Maija'quë mai tayo do'ire nejoquë pa'ni Maija'quë nuñe yo'oma'quëpi nejoji. ¿Jaje caye pa'iquë? Pa'ni, pa' caye ayepi caye a'ë. ⁶ Jaje caye peoji. Maija'quëpi nuñe yo'oma'quë

pani, si'a paḯ tayo yo'ose'e ña tējini ¿me paḯ yo'oyere ca huesoye pa'iquē'ni?

7 Jaje pa'iquēta'are yē'ē cosoyepi Maija'quē nuñerepa pa'iyere ai jerepa de'oye iñocaiye pa'ito ¿me neni yē'ēre tayoquē api caye'ni? 8 Jaje pa'ito ¿me yo'oquē co'ayere yo'oma'quē'ni, de'oyepi pa'ija'core? Iye cato yecohua'ipi cayē, maire. Co'aye cuasajē sañope cacohua'ini co'aye yo'ojē de'oyere ti'añe pa'iji ye'yayē cayē, maire. Jaje cacohua'ire nuñerepa yo'oquē nejoñe pa'iji.

Si'aohua'i Do'i Quē'iohua'ipi Pa'iyē

9 ¿Jaje pa'ito mai judío paipi jaohua'i seña maca de'ocohua'ire pa'ē cuasajē pa'iyē? ¡Pani! De'ocohua'i peoyē. Tsoe mai judío paipi de'ocohua'i pa'i ma'ñe iñohuē. Jaohua'i ja're si'a yē'quē maca co'ayepi pacona, pa'iyē. 10 Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Te'i macajē ti peoji, de'oquē.

11 Asani pasi'i cacohua'ijē peoyē.

Peoyē, Maija'quēre co'ecohua'ijē.

12 Si'aohua'i tayo sani huesēsicohua'i a'ē. Si'aohua'i do'i peocohua'i a'ē, ti cocaima'cohua'ipi.

De'oye yo'ocohua'i, te'i macajē ti peoji, de'oye yo'oquēje.

13 Jaje pa'ina, si'aohua'i tērēhuēa cato paire tasico de'hua sioma'cojē pa'io, coa nejo cocare etaye.

Si'aohua'i tsemeñoapi coa cosoyē.

Aña tsimaje pa'yepi si'aohua'i yē'opoa pa'iyē.

14 Yequēre ai yo'o huano'i co'ayese'e yecohua'ire cayē, cui'ne sējeñese'e.

15 Paire esa huani jeoñese'e yēcohua'i a'ē.

16 Si'aohua'i co'aye yo'oyepi ai yo'oye cui'ne ne-joñe isiyë.

17 Cui'ne ñama'pë pa'iyë, de'oye pa'i ma'arepa.

18 Jaje pa'iohua'ipi ti ca'raye nëima'ëna, Maija'quëre cuasama'pë pa'iyë, a'ri mañaje.

19 Si'aye tsoe hue'ña Moisés cuañese'e judío pai cuañese'e pacohua'ipi si'aye yo'oye pa'iji caji cajë asayë, mai. Jaje pa'iquëta'are iohua'i tayo do'i ca de'huani jëaye peosipi. Maija'quë pai ñape yo'ose'e ñani ca hueso mu'se ti'asi maca si'aohua'i iye yeja acohua'i ca hueso cuañoja'cohua'i a'ë.

20 Jaje pa'ina, cuañese'ere sehujë yo'ocohua'i cato Maija'quë ja're çoni pa'iye ti'añe paja'cohua'i a'ë. Cuañese'epi mai tayose'ere iñoji.

Maija'quëre Cuasayepi Huaso Cuañoñe Pa'iji

21 Yure cato Maija'quë nuñerepa pa'iohua'ire de'ocohua'ire pare neñere iñoji, cuañese'e cayere yo'oma'ë, tirona se çani. Iye cato Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere cui'ne Moisés cuañese'e toyase'ere ñajë asayë, i jaje yo'oye.

22 Jaje pa'ina, Maija'quë iquë jerepa pa'ire cuasama'quëpi i neñerepa pa'iyere isiquë api, coa si'aohua'i Jesús ire papi cuasacohua'ire.

23 Jaje pa'ina, si'aohua'i tayo yo'ocohua'ire sëte si'aohua'ire Maija'quë de'oyerepa ti'añe caraji. 24 Jaje pa'ijëta'are Maija'quëpi oi nuñerepa pa'iohua'ire nepi, i coa isiyepi, Jesucristo do'ipi huasoquë.

25 Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristo ju'ini tsie jëosi do'ipi pai co'aye yo'oye sai de'huaye nepi. Ja sai de'huayere ti'añe pa'iji, Jesuni necaiquëre papi asa do'ipi. Cui'ne tsoe acohua'i tayo yo'ose'ere coa

sa tēto saima'ë paji'i, Maija'quë. Jesús tsiese'epi sai de'huapi. Jaje yo'oquë ì nuñerepa pa'iyere cui'ne ì quëcose'ere ìño²⁶pi. Ìño²⁶ni yureje Diosu nuñerepa pa'i a'ë caquë ìñoquë yo'opi. Yëquëje cui'ne Jesús tsiese'epi Jesure ìre papi cajë asacohua'ire nuñerepa pa'iohua'ire nequë a'ë caquë ìñoquë yo'opi, Maija'quë.

²⁷ ¿Yure jerore pa'ico'ni, mai jerepa pa'iohua'i a'ë cuasaye? Tsoe peoco. ¿Me yo'oco peoco'ni? Maija'quëre necaiquëre pare cuasa do'ire peoco, pa²⁷ni cuañese'ere yo'o do'ire. ²⁸ Maija'quëre necaiquëre pare cuasaquëni nuñerepa pa'i api ca huesoye pa'iji, Maija'quëpi cuañese'e yo'oma'quë pa'itoje. Jare tsoe asayë, mai.

²⁹ ¿Mësarupi cuasato Maija'quë judío pa²⁹i Diosuse'e pa'iquë? ¡Pa²⁹ni! Judío pa²⁹i peocohua'ije Diosure payë, ìte. ³⁰ Jaje pa'ina, yequë Diosu peoji, te'i api. Jare ìpi pa³⁰ire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesoye pa'iji, ca'ni tëasicohua'ire cui'ne pa³⁰cohua'ireje, coa si'aohua'i ìte necaiquëre pare asacohua'ini. ³¹ Jaje pa'ito ¿coa mai ìte necaiquëre pare asayepi ja'në cuañese'e jeocoye pa'iquë, co³¹cai ma'ñe de'huani? ¡Pa³¹ni, jaje yo'oye! Coa ai jerepa yureta'a cuañese'ere de'oyere pa'ë cacaijë yo'oyë.

4

Abraham Yo'ose'epi Ìñoñe

¹ ¿Ìquere mai ai Abraham ti'aë'ni, ì yo'o do'ipi? Ì ayere cañu'u, yure. ²⁻³ Toyase'e caji: “Diosupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diosuni ìre papi caquë cuasa do'ire.” Ì yo'o do'ipi nuñerepa pa'i pa'iyere Abraham ti'añe

papi. Tì'asiquë pani jerepa pa'i a'ë cara'pi. Yure cato Maija'quë ña hue'ñana jaje ca tì'añe peoji. ⁴ Co'amaña necaiquëre saiñe cato coa isise'e peoji, nesi do'ire saiñe a'ë. ⁵ Jaje pa'iquëta'are co'amaña nesi do'ire peoquëpi Maija'quëni nuñerepa pa'i ca hueso cuañoñe pa'iji. Coa ite ire papi cuasa do'ire co'acquëre nuñerepa pa'iquë api, ca huesoquëni cuasa do'ire. Jaje yo'oye pa'iji. ⁶ Maija'quëpi yequëre ñani i yo'ose'ere cuasama'ë nuñerepa pa'ire ca huesoquëpi ai sihuaji. Davidje cui'ne capi, toyase'epi. ⁷ I case'e cato caji ñeje:

Sihuacohua'i pa'iyë, Maija'quëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere oni yejesicohua'ipi, cui'ne iohua'i co'aye yo'o do'ire coa sai tosicohua'ipi.

⁸ Sihuacquë pa'iyë, Ëjaëpi co'aye yo'ose'ere cama'ëna, sai tosicohua'ipi.

⁹ ¿Jaje pa'ito iye sihuaye ca'ni tēasicohua'ise'ere sihuaye pa'iquë? Pani. Ca'ni tēama'cohua'ije ja sihuaye payë. Tsoe maipi asahuë. Toyase'e cato caji, Diosupi Abrahamre nuñerepa pa'ire ca huesopi, Abrahampi Diosuni ire papi caquë cuasa do'ire. ¹⁰ Jaje pa'ito ¿ite je yëhua nuñe pa'iquë api, Abrahamre caë'ni, i ca'ni tēasi jeteyo'je? Pani ja yë'ta'a tēama'në jaje ca nēopi. ¹¹ Ca nēosiquëpi jeteyo'je, ca'ni tēa cuañoopi, Maija'quë cuañequëna. I ca'ni tēase'epi iñoñe a'ë, Maija'quëpi tēama'quë pa'inë nuñerepa pa'iquë api, ca huesose'ere. Cui'ne Abraham cato tēama'cohua'ipi Maija'quëre necaiquëre pare cuasacohua'i pëca ja'quë api. Jaje pa'ina, Abraham cuasase'eje cuasacohua'ire Maija'quëpi nuñerepa pa'iohua'ire

ca huesoji. ¹² Ca'ni tēama'quē pa'inē Abraham Maija'quēre necaiquēre pare cuasase'eje pa'ye ca'ni tēasicohua'ipi cuasacohua'i pēca ja'quē api.

Maija'quē Ca Nēose'ere Tī'añere Quēaye

¹³ Maija'quē Abrahamre cui'ne i tsēcāpē acohua'ire iye yejare isija'quē a'ē ca nēoni, ca nēoma'ē paji'i, Abrahampi cuañese'ere yo'o tī'a do'ire. Coa ai jerepa ca nēopi, Abrahampi Maija'quēni necaiquēre papi cuasa do'ire. Ja do'ire Abrahamre nuñerepa pa'ire ñaquē Diosu isisi ca nēopi. ¹⁴ Jaje pa'ina, cuañese'e caye yo'o tī'acohua'ipi Maija'quē ca nēose'ere tī'añe pa'ito, Maija'quēre necaiquēre papi cuasayepi do'i peoye patira'pi, cui'ne Maija'quē ca nēose'epi do'i peoye ne huesēra'pi. ¹⁵ Cuañese'e cato ai yo'o ja'ñere isiji, Maija'quē sai de'huaquēna. Cui'ne cuañese'epi peoquēna, ¿Me sañope yo'oye pa'iquē'ni?

¹⁶ Maija'quē ca nēose'e cuañese'ere pacohua'ise'e tī'añe peoji. Cuañese'e peocohua'ije tī'añe pa'iji. Jaje pa'ina, Abraham tsēcāpē acohua'ipi tī'añe pa'ijaquē cani coa do'i peoye i ca nēose'ere isiye pa'iji, Abraham cuasase'eje pa'ye cuasacohua'ini. Jaje pa'ina, Abraham mai pēca ja'quē api. ¹⁷ Toyase'epi caji: “Jai pai pēca ja'quēre yē'ēpi nehuē, mē'ēre.” Jaje Diosu ca nēouña. Abraham cato Maija'quēre ju'isicohua'ire pa'iyē isiquē api asapi.

¹⁸ Cuasaquēpi ñani uteye peotoje Abraham cato ca nēose'erepa pa'ija'coa cuasaquē utequē paji'i. Jaje pa'ina, jai pai pēca ja'quē de'opi, Abraham. Maija'quē ite ca nēose'eje pa'ye tī'api. Ja ca nēose'e cato caji: “Jai pai pa'ija'cohua'i a'ē, mē'ē tsēcāpē.”

19 Ca nēose'ere asaquēpi cien ometēca paye ja'i maca pa'ina, Zara i paco i conī aiohua'i pa'inije Abraham tsj paye peoji asaquēta'a necaiye pa'iji cuasase'e coa ne huesoma'ē paji'i. 20 Jaje pa'ina, Maija'quē ca nēose'e jēa coeye papi. Coa case'e a'ē cuasaye papi. Coa ai jerepa pa'i ja'ñere pa'ē cuasapi. Jaje cuasaquēpi ai jerepa cuasare paquē de'opi. De'osiquēpi Maija'quēre de'oquēre pa'ni caquē sihuapi. 21 Maija'quē si'aye ne tī'añe tutu paquēpi i ca nēose'ere neja'quēre papi cuasapi, jēa coeye peoyerepa. 22 Jaje pa'ina, Maija'quē nuñerepa nequē apī cuasa do'ire nuñerepa pa'ire ca huesopi.

23 Abrahamre Maija'quē nuñe pa'ire ca huesopi cajē toyase'e Abrahamse'ere cajē toyaye pahūē, mairejē cajē toyase'e a'ē. 24-25 Jaje pa'ina, maire nuñerepa pa'iohua'ire nesi'i caquē mai do'ire jucacani huēji'i, Jesús. Jaje pa'ina, mai Ējaē Jesure ju'isiquēpi huēisiquēni ire papi cajē cuasacohua'ire Diusupi nuñerepa pa'iohua'ire ca huesoji, maipi ite necaire paquē api cuasa do'ire.

5

De'oye Pa'iyē

1 Pa'ire paji cuasa do'ire Maija'quē maire nuñe pa'iohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, Maija'quē ja're conī de'oye pa'iyerepa tī'ahuē, asajē pa'iyē, mai Ējaē Jesucristo do'ire. 2 Cui'ne mai Ējaē Jesucristo do'ipi de'hue tī'ahuē, Maija'quē i oi pa'i hue'ñarepa yure sihuajē pa'iyē. Maija'quē de'oyerepa pāi ñape pa'ija'cohua'i a'ē cuasajē ute jujama'pē pa'iyē. 3 Ja yē'ta'a ai yo'oyeje pa'iji.

Jaje t̄i'aruje sihuayë, ai yo'oyepi quëcojë dahuëre pa'iohua'ire de'oye. ⁴ Quëcojë dahuëre yo'oyepi mai t̄i'añe pa'iji, neñasicohua'irepa pa'iyena. Neñasicohua'irepa pa'iyepi jëa coeye peoyerepa utejë pa'iyena t̄i'añe pa'iji, mai. ⁵ De'o joyo i isiquë yo'oyeja'a Maija'quëpi mai joñoana i oiyere isi timë huesoji. Jaje pa'ina, mai jëa coeye peoyerepa utejë pa'iyë coa teaye ute tayoye peoji.

⁶ Jaje pa'ina, co'ye huasoye peoquëna, ne t̄i'ama'cohua'i pa'i do'ire Cristo jucacaji'i, iti macarepa t̄i'aëna, co'acohua'ini caquë. ⁷ A'jiñe peoji, yequëni jucacaiye. Nuñe pa'ire pani jucacasi'i caquë yo'oquëje peoji. Coa te'i pati'ñe pa'i api, ai de'oquërepa do'ire caquë jucacaiquë. ⁸ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë cato i oiye iñopi, maire, ja yë'ta'api co'acohua'i pa'itoje Cristo maire jucacaiyepi. ⁹ Jaje pa'ina, Cristo Jesús ju'isi do'ipi maire nuñerepa pa'icohua'ire ca huesopi. Jaje pa'ina, yure cato jerepa Jesús oi necai do'ire tēji mu'serepa Maija'quë pëi nejoquëna, jëaja'cohua'i a'ë, mai. ¹⁰ Mai ite sañope yo'ocohua'i pa'i macata'a Maija'quë maire i mamaquë ju'i do'ipi i ja're de'oye pa'iyë nepi. Jaje nesiquëpi yure cato jerepa Cristo huajëquërepa pa'iyepi huasoja'quë api, maire, tsoe ipi de'oye pa'iyë sëte. ¹¹ Cui'ne jase'e pa'iyë paji. Maija'quëre sihuayë, Cristo Jesús do'ire ini pacacajë. Jaje pa'ina, Cristo do'ipi i ja're con de'oye pa'iyë t̄i'ahuë.

Adán Cui'ne Cristo

¹² Te'i emëpi co'aye yo'o huëopi. Ja yo'o do'ire juni huesëye huëopi. Jaje pa'ina, si'aohua'i juni huesëye pa'iji, si'aohua'i co'aye yo'ocohua'i

sète. ¹³ Ja yè'ta'a cuañese'e peo'në co'aye yo'oyepi tsoe paji'i, iye yejare. Pa'ina, cuañese'e peoquëna, co'aye yo'ocohua'ire sañope caye peopi. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are Adán pa'inëpi Moisés pa'inëna si'aohua'i juju huesëahuë'ë, Adán Maija'quë cuañese'ere sehuoma'ë yo'ose'eje pa'ye yo'oma'cohua'ita'a co'aye yo'ocohua'ipi. Adán cato Jesucristo daija'quëje pa'i paji'i.

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are Maija'quë isiyepi Adán co'aye yo'ose'e tëto saise'ere pa'ë. Te'i Adán co'aye yo'osi do'ire jai pa'i jujuhuë. Jaje pa'ina, Jesucristo do'ipi Maija'quë jai pa'i de'oye pa'i ja'ñere, huasoyere coa isiyepi jerepa pa'ye a'ë. ¹⁶ Adán co'aye yo'ose'epi maire necaiye peoji. Maija'quë isise'epi jaiye necaiye pa'iji. Te'ipi te'ore co'aye yo'o do'ire maire nejoñe pa'iji. Maija'quë isise'e cato jaiye co'aye yo'osicohua'i pa'litoje nuñerepa pa'iohua'ire necaiye a'ë. ¹⁷ Ju'iñe je'quë te'i ëmë co'aye yo'osi do'ire tutu papi. Jaje pa'ye jerepa tutu paja'cohua'i a'ë, huajëyerepa pa'iyere Jesucristo te'i do'ire Diosupi nuñerepa pa'icohua'ire ca huesocohua'ipi.

¹⁸ Jaje pa'ina, Adán i co'aye yo'osi do'ipi si'a paire ne huesëja'cohua'ire nepi. Cui'neje pa'ye yo'oquë Jesucristo nuñerepa yo'oyepi si'aohua'i de'oye ti ne huesëye peoye de'oye pa'i ja'ñe necaji'i. ¹⁹ Ñeje caquë cayë: Te'i de'oye sehuocaima'ë pa'isi do'ipi, si'aohua'i co'acohua'i paë'ë. Jaje pa'iquëta'are, te'i de'oye sehuocaiquë pa'isi do'ire jai pa'i nuñe pa'iohua'irepa pa'iyë ti'ahuë, Jesucristo do'ipi.

²⁰ Jaje pa'ina, Maija'quëpi cuañese'e isipi,

co'ayepi ai jerepa pa'ija'quë caquë. Jaje jaiye co'aye pa'itojē Maija'quë oiyepi ai jerepa jaiye pa'iji. ²¹ Ja'në co'ayepi cato pa'i ëjaërepajē pa'ye paji'i, paire cuañequë jūni huesëyena saquëpi. Yure cato Maija'quë oiyepi nuñerepa yo'oyeja'a pa'i ëjaërepajē pa'ye de'opi, Jesucristo yo'o do'ipi, ti pani huesëyena saja'quë caquë.

6

Cristore Sehuosicohua'i Pa'iyē

¹ ¿Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni? ai jerepa co'ayere yo'oñu'u, Maija'quë oiyere jerepa iñoja'quë api caquë. ² ¡Pani jaje caye! Tsoe mai co'aye yo'oye jēosicohua'i cato ju'isicohua'ijē pa'yepi pa'iyë. ¿Me jaje pa'ito ja yè'ta'api co'aye yo'ojē pa'iyē'ni? ³ Oco do maca Cristo Jesús ja're tsioni pa'iyena cacajē i ju'ise'eje pa'ye juë'ë, mai. Mësaru jare tsoe asayë. ⁴ Jaje mai oco do maca ju'isicohua'ire Cristo ja're te'e ta cuañosicohua'ijē pa'iohua'i pa'iyë. Ja maca Cristore pëca ja'quë i de'o tutupi yo'oquëna, Jesús huëise'eje pa'ye cui'ne maije huëiye pa'iji, huajëye pa'iyena.

⁵ Jaje pa'ina, Cristo ju'ise'eje pa'yena tsiosicohua'i sète, cui'ne i huëise'eje pa'ye maipi huëiye pa'iji. ⁶ Co'ayere ëjaëjē pa'ire pajē necaiyere cui'ne mai paise'e yë tuture nejose'e pa'ijaquë cajē Cristo ja're que cuañosicohua'ipi pa'iyë asayë, mai. ⁷ Jaje pa'ina, ju'isiquë cato co'ayepi jo'ya nesiquë peoji. ⁸ Jaje pa'ina, Cristo ja're te'e ju'isicohua'i pani i ja're conī pa'ija'cohua'i a'ë cuasayë. ⁹ Tsoe maipi asajē pa'iyë, Cristo te'e jūni huesësiquëpi tijupë jūni coñe pase'e. Ju'iñe ite tijupë quëcoye

peoji. ¹⁰ Co'a tutupi naë payere ti nejoquë Cristo juj'i. Jaje ju'isiquëta'a i huajëquë pa'iyepi Maija'quëre pacacaiji. ¹¹ Jaje cui'ne ju'isicohua'ije pa'i pa'ijë'ë, co'aye itire yo'oma'pë cajë, co'aye yo'oyepi pa'itoje. Jare cuasajë huajëcohua'irepa Maija'quëre pacacaijë'ë, mai Èjaë Cristo Jesús ja're pa'icohua'ipi.

¹² Jaje pa'icohua'i sëte mësarü co'ayepi cuañe cuañosiquëje pa'i pajë'ë, capë yëyere yo'oma'pë cajë. ¹³ Yureta'a mësarü capëare isima'pë pa'ijë'ë, co'ayere yo'oja'co cajë. Mësarü capëare ju'isicohua'i huëisicohua'ije pa'icohua'ire Maija'quëna isijë'ë, de'o nuñerepa yo'oyere nejajë cajë. ¹⁴ Co'aye yo'oyepi yureta'a ëjaë cuañëñeje pa'ye maire cuañe cuañoñe peoji, Moisés cuañëñepi maire meñe cuañe cuañoñe peo do'ire, coa Maija'quë oiyepi meñe pa'i do'ire.

Jo'yaohua'i Pa'iyë Ayere Quëaye

¹⁵ ¿Maija'quë oi ñacaiyere meñe pa'ijë cuañese'e meñe peo do'ire co'ayere yo'ojë pa'iyë pa'iquë? Pani. ¿Me neni jaje yo'oye'ni? ¹⁶ Jaje pa'ina, mësarupi tsoe ta'ñe asayë. Jo'yaë cato ëjaëna isisiquëpi i cuañëñere sehuocaija'quëpi pa'iji, cajë. Jaje pa'ina, ëjaëre necaicohua'i cato sehuocaiye pa'iji, iohua'i ëjaëni. Jaje pa'ye cui'ne co'aye yo'oyere sehuocaicohua'i cato co'ayere ëjaëre payë. Jare sehuocaiye cato ju'iñena saye a'ë. Ja yë'ta'a Maija'quëre sehuocaiye cato nuñerepa pa'iyena saye a'ë. ¹⁷ Ja'në co'ayepi jo'ya nesicohua'ipi pa'ë'ë, mësarü. Pa'isicohua'ita'a Maija'quë ye'yayena isisicohua'ipi si'a joyorepa ja ye'yayere sehuohüë. Jaje pa'i do'ire Maija'quëre

sihuaquë de'oji cayë, ite. ¹⁸ Yureta'a co'ayere ëjaëre peocohua'ipi Maija'quëre necaiyena, jo'yaohua'i de'ohuë, nuñe pa'iyere yo'oñu'u cajë. ¹⁹ Mësarü ta'ñe asa ja'ñere caquë coa paï cayere papi cayë. Ja'në mësarü co'ayena isisicohua'ipi co'ayere necaijë paë'ë, co'ayere yo'ojë, co'ayere mësarü capëpi necaise'ejë pa'ye. Yureta'a nuñe pa'iyena mësarü isiye pa'iji, Maija'quë yëyere yo'ocohua'i pa'ija'cohua'ipi, ina isisicohua'ipi.

²⁰ Mësarü co'ayepi cuañesicohua'i pa'i maca, nuñerepa pa'iyere necaijë pa'iyë pahuë. ²¹ ¿Iquere de'oye pa'iyë isi o'ni, ja co'aye yo'oyepi, yure mësarü huajëya'ye asa cuañoñepi? Ja cato ju'iñena saye pa'iji. ²² Jaje pa'isicohua'ita'a yure, de'oye pa'iyë. Co'ayepi jo'ya nesicohua'ire paye paquëna, Maija'quëre necaiyena cacani pa'iyë. Jaje pa'ina, mësarute de'oyerepa pa'iyë necaiji. Iyeta'a Maija'quëna isisicohua'ipi pa'ijë cui'ne tëjiyere papi ti pani huesëyere payere necaiji. ²³ Co'aye yo'osi do'ire co'ayepi sañe cato ju'iñe a'ë. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi mai Ejaë Jesucristo do'ipi maire coa isiye cato ti pani huesëye a'ë.

7

Huejayeje Pa'ye Quëase'e

¹ Maija'quë do'ijë, mësarü Maija'quë cuañese'ere asacohua'ipi asayë, mai huajëcohua'i pa'i macase'e cuañoñepi sëasicohua'ije pa'iohua'ire paye paire. ² Jaje pa'ina, nomio huejasico cato cuañese'e do'ire io ëjëre sëasicoje pa'io pa'ico, ipi ju'ima'quëpi pa'ina. Ejëpi ju'isiquë pa'itota'a, cuañese'epi sëase'ejë pa'ye peoji. ³ Jaje pa'iquëta'are iopi ja

yë'ta'a ëjë pa'ina, yequë ëmëna tsiojaisico pani ëmëre yo'oco. Jaje pa'iquëta'are ëjëpi ju'isiquë pa'itota'a yequë ëmëre tsiojani paye pa'iji, ëmë yo'oco peoco ja maca.

⁴ Jaje cui'ne mësarujë Maija'quë do'ijë, Cristo ju'i do'ipi ju'isicohua'ijë pa'iohua'ipi pa'iyë, cuãñese'epi naë pacona pa'isicohua'ipi, cuãñese'ere ëjëje pa'ire pasicohua'ipi yure cato, yequë ëmëni payeje pa'iohua'i a'ë, Cristo ju'isiquëpi huëisiquëre pani, Maija'quë ña hue'ña de'oyere pare mai yo'ojë pa'ija'cohua'ipi. ⁵ Ja'në mai yëyere yo'ojë pa'icohua'i paë'ë. Pa'ijë mai co'aye yëyere cuãñese'epi ne sëtouna, ai jerepa mai yëyere yo'ohuë. Ja yo'oyepi ju'iñena sapi, maire. ⁶ Cuãñese'epi sëasicohua'ijë pa'iohua'i paë'ë. Yureta'a joyesicohua'ijë pa'iohua'i pa'iyë, mai ju'isi do'ipi. Jaje pa'ina, cuãñese'epi jo'ya nesicohua'i peocohua'ipi Maija'quë joyo huajëye pa'iyë isiyepi Maija'quëre necaiyë. Necaima'pë pa'iyë, cuãñese'e cayere.

Co'aye Yo'oyepi Pa'iyë, Yë'ëna

⁷ Jaje pa'ito ¿me caja'cohua'i a'ni, cuãñese'e co'aye a'ë caye? ¡Pani jaje caye! Yë'ë quëaquëna, asajë'ë, yë'ë yo'ose'ere. Cuãñese'epi yecohua'i co'amaña yëcaima'ë caye pato yë'ë asaye para'huë, yecohua'i co'amaña yëcaiye co'ayere papi pa'iyë. Cuãñese'e ëse do'ipi co'aye yo'oye asahuë. ⁸ Yecohua'i co'amaña yëcaima'ë pa'ijë'ë cayeja'a co'ayepi yë'ëre jerepa co'ayere yëyena ne sëto. Jaje cuãñese'epi caye pato co'aye yo'oye ju'ise'eje pa'ye a'ë, itise'e pani. ⁹ Te'erepa tsoe yë'ë cuãñese'e asama'quëpi coa paë'ë. Pa'ina, cuãñese'epi tütani

co'aye yo'oyere ne co'yao. ¹⁰ Ne co'yacona, yè'èpi ju'èè. Ju'ina, cuañese'e pa'iyè isisi'i ca nēota'a yè'ère ju'iñena sapi. ¹¹ Cuañese'epi yo'oma'è cacona, co'aye yo'oyepi jerepa co'ayere cosoco. Co'ayepi yo'oma'è cuañese'e cayeja'a ju'iñere isio.

¹² Jaje pa'ina, ja cuañese'e cato Maija'què tse a'è, nuñere pa'è cui'ne maire cocaiye a'è, si'aye Maija'què cuañese'e cato de'oyere pa'è. ¹³ Ja de'oyepi yè'ère ju'iñena saye pa'o. Pa'ona, co'ayepi yè'ère cato ju'iñena sao. Sacona, ja do'ire asahuè, co'aye pa'iyè. Cui'ne asahuè, cuañese'e èseyeja'a co'ayepi ai co'ayerepa pa'iyè.

¹⁴ Jaje pa'ina, asayè, mai. Cuañese'e cato joyo aye a'è cajè. Jaje pa'iquèta'are yè'è cato pai a'è, tara cui'ne ca què'i a'è. Jaje pa'ina, co'ayepi jo'yaère paji, yè'ère. ¹⁵ Jaje pa'ina, asa ti'ama'è pa'iyè, yè'è yo'oye. Yè'è yèyere yo'oma'è ai jerepa yè'è coeyere yo'oyè. ¹⁶ Jaje pa'ina, yè'è yo'oye coeyere yo'oni ja maca cuañese'e de'oyerepa pa'iyè asayè. ¹⁷ Jaje pa'ina, yè'è pa'ima'è pa'iyè, iti yo'oquè. Yè'ère sa'nahuè co'aye pa'iyepi yo'oji. ¹⁸ Jaje pa'ina, yè'è capè pa'ise'e yè'è pa'iyè ti de'oye peoji, yè'ère. Jaje pa'ina, de'oyere yo'osi'i cuasaquèta'a yo'o ti'ama'è pa'iyè. ¹⁹ De'oye yè'è yèyere nema'è, coa ai jerepa yè'è coeyere nequè pa'iyè. ²⁰ Jaje pa'ina, yè'è coeyere yo'oni yè'è pa'ima'è pa'iyè, iti yo'oquè. Yè'ère co'aye sa'nahuè pa'iyepi yo'oji.

²¹ Jaje pa'ina, ñeje iye yè'ère pa'iji, de'oye yo'oye yèquèta'a de'hue co'ayese'ere yo'oyè. ²² Jaje pa'i sète yè'è cuasaye cato Maija'què cuañese'ere yèyè. ²³ Yèquèta'are yè'è capèpi sañope yè'è cuasa hue'ñana yo'oco. Ja cato co'ayepi yè'è capère

pa'iyepi yo'oji. Japi cose'eje pa'ire paji, yè'ere.
 24 ¡Co'aquère pa'è, yè'è! ¿Nepi yè'ere ne hua-
 soja'cohua'i a'ni, iye capè ju'iñena sacco aire? 25 Coa
 Maija'quèse'e ne huasoja'què pa'iji, Cristo Jesús
 mai Èjaè do'ipi. Jare asaquè sihuayè. Jaje pa'ito
 yè'èpi Maija'què cuañese'ere sehuocaiye pa'iji,
 yè'è cuasayepi. Jaje pa'iquèta'are yè'è capèpi
 co'ayena cuañe cuañosiquèpi jo'yaèje pa'i pa'iyè.

8

Maija'què Joyo Do'ipi Pa'iyè

1 De'oji, yure cato Cristo Jesús ja're tsioni
 pa'icohua'ire ti sai de'hua cuañõe peoji. 2 Jaje
 pa'ina, co'ayepi cui'ne juni huesèyepi jo'yaère
 paquèni eto huasopi, yè'ere, Cristo Jesús ja're tsioni
 pa'iyepi, joyo pa'iyepi. 3 Moisés cuañese'e cato jaje
 eto huasoye papi. Paise'e co'aye yo'oyepi neñu'u
 cajè yo'ojèna, cuañese'epi tutu peoye de'opi. Jaje
 pa'iquèta'are Maija'quèta'a ne tì'api, iye pa'iyere
 isiquè. Jaje pa'ina, jare ne tì'asi'i caquè i ma-
 maquère pai capè què'ire cui'ne coa pàije pa'ire
 jèjo daopi, co'aye yo'o do'ire sai tocaijaquè caquè.
 Jaje yo'oni co'ayere ja capè do'ija'a nejo huesoye
 tì'api. 4 Maipi de'hue Moisés cuañese'ere yo'o
 tì'ajajè caquè pa'icohua'ipi yure mai pa'ima'pè
 pa'iyè, noni paise'e pa'iyere. Coa ai jerepa yure
 cato joyo pa'iyepi pa'iyè.

5 Jaje pa'ina, paise'e noni pa'iyere pa'icohua'i
 cato paise'e cuasayere cuasajè pa'iyè. Jaje
 pa'ijèta'are joyo pa'iyere pa'icohua'i cato joyo
 pa'iyere cuasajè pa'iyè. 6 Jaje pa'ina, paise'e noni
 pa'iyere cuasayepi cato ju'iñena saye a'è. Jaje

pa'iquëta'are Maija'quë joyo ayere cuasayepi cato de'oye pa'iyena saye a'ë. ⁷ Coa paise'e noni pa'iyere cuasajë yo'ocohua'i cato Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë. Jaje pa'icohua'ipi Maija'quëre coecohua'ipi i cuañeñe sehuojë pani ti'añe peoyë. ⁸ Jaje pa'ina, paise'e noni pa'iyere sehuojë pa'icohua'i cato Maija'quë sihuaquë ñañere yo'o ti'añe peoji.

⁹ Jaje pa'ina, mësaru cato paise'e noni pa'iyere sehuoma'pë pa'iyë. Coa ai jerepa Maija'quë joyo cayere sehuocohua'ipi pa'iyë, Maija'quë joyopi mësaruni pa'ina. Jaje pa'ina, Cristo joyore peocohua'i pani Cristo tsecohua'i peoyë. ¹⁰ Mësaru ja're coni Cristopi pa'ito mësaru joña huajëyepi pa'iji, nuñerepa pa'i do'ipi. Jaje pa'iquëta'are mësaru capëa co'aye yo'o do'ire ju'isicohua'ije pa'ye pa'iyë. ¹¹ Cristo Jesure ju'isiquëni huëosi joyopi, ja joyopi mësaruteje ju'i capë quë'iohua'ireje huëoja'quë api, huajëye pa'iyena, Maija'quë joyopi mësaruni pa'i do'ire.

¹² Jaje pa'ito paise'e noni pa'iyere pa'ima'pë Maija'quë do'ijë. Mai cato joyo cayere pa'iyë pa'iji.

¹³ Jaje pa'ina, mësarupi paise'e yo'ojë pa'iyere pa'ini ju'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are joyopi cocaina, paise'e yo'ojë pa'iyere nejoni mësaru pa'ija'cohua'i a'ë.

¹⁴ Si'aohua'i Maija'quë joyopi cuaquëna, pa'icohua'i cato Maija'quë mamajë a'ë.

¹⁵ Jaje pa'ina, mësaru Maija'quë mamajëre pare ne joyore isi cuañohuë. Jaje pa'ina, ja joyopi mai ja're caquëna, ja'quëre papi cayë, Maija'quëre. Isima'pë jo'ya ne cuañosi joyore,

cui'naohua'ipi Maija'quëre ca'raohua'i pa'ija'a joyore. ¹⁶ Maija'quë joyopi mai joyo ja're conì nuñerepa Maija'quë mamajërepa pa'icohua'i a'ë quëayë, maire. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë mamajë sëte mai si'aye i ca nëose'e paja'cohua'i a'ë, Cristo ja're conì te'e. Maipi te'e i ja're ai yo'osicohua'i pani, i de'oyerepa jeteyo'je paja'cohua'i a'ë, i ja're conì.

¹⁸ Yure mai ai yo'oye teaye pa'ye a'ë. Jaje pa'ina, mai ai yo'oyepi conì ñato peoji, jeteyo'je mai pa'i ja'ñere. Jaje pa'ina, Maija'quë de'oyere papi maini pa'ina, de'ocohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë. ¹⁹ De'hue Maija'quë mamajëre iñoquëna, ñasi'i caco si'a yeja Maija'quë de'huasico ai ña ëa ju'io uteco pa'ico. ²⁰ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë du'ru ne de'huase'e cato carajaise'e a'ë, ju'iñepi, ja'juñepi, cui'ne pu'cayepi pa'i do'ire. Maija'quëpi jare caquë yëni ne de'huapi, jeteyo'je yequë mu'se de'oyerepa pa'ija'coa caquë. ²¹ Jaje pa'ina, ju'ijë ja'juñe carajasipi, si'aye Maija'quë ne de'huaquë pa'iyë. Ja do'ire si'a mu'seña Maija'quë mamajë ai yo'ojë pa'icohua'ipi utejë pa'iyë, si'aye de'oyerepa pa'ija'coa cajë. ²² Jaje pa'ina, yurejë mai asayë, si'aye Maija'quë de'huasicopi nomio tsi coa huëoni ai a'si ju'iñeje pa'ye ai yo'oco oio pa'iyë. ²³ Iye yëjase'e ai yo'oye paco maije ai yo'oyë, yequë mu'se pa'i ja'ñere joñoapi oijë. Du'ru pajë pa'ijë'ë caquë de'o joyore isi nëosicohua'ije yequë mu'se de'oyere pare paja'cohua'ita'a ai oijë pa'iyë. Jaje pa'ina, joyore papi ai oijë uteyë, Maija'quë maire i huero mamajëre neja'a macare cui'ne mai huaso cuañoñere cajë. ²⁴ Mai yequë mu'se pa'i ja'ñere jëa coeye peoyerepa ute do'ire huasosicohua'i pa'iyë, mai.

Jaje pa'iquëta'are paipi i uteyere ña huesoni yequë mu'se pa ja'ñere uteye peoji. Jaje pa'ina, tsoe itire ña huesoni uteye peoji. ²⁵ Jaje pa'iquëta'are mai yure ña ma'ñere ñañu'u cajë uteni dahuëre quëcojë uteye pa'iji.

²⁶ Jaje cui'ne Maija'quë joyopi cocaiji, mai tutu peoyere. Maija'quëre señe huesëyë, mai. Jaje pa'ina, de'o joyopi ai oi Maija'quëre seccaiji, pai yë'opi ca ti'añe peoyerepa. ²⁷ Jaje seina, Maija'quë sa'nahuë joyorepa cuasaye ñaquëpi i joyo cuasaquë señe asaji, joyopi i tsecohua'i pa'i ja'ñere caquë, Maija'quë yëyeje pa'ye seina.

Si'aye Ne Ti'asicohua'i Pa'iyë

²⁸ Jaje pa'ina, i yëyere yo'oja'cohua'i a'ë caquë soisicohua'ire si'aye tëto saiyeppi de'oye pa'i ja'ñere cocaija'coa, Maija'quë oicohua'ire asayë, mai. ²⁹ Jaje pa'ina, Maija'quë maire tsoe du'ru ña nëopi i mamaquëje pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë caquë. Jaje pa'ina, i mamaquë cato sehuosicohua'i maja'yë pa'ija'quë api. ³⁰ Tsoe i ja'në cuasa nëosicohua'ire Maija'quë soipi. Soisicohua'ireje nuñerepa pa'iohua'ire nepi. Nuñerepa pa'iohua'ire nesicohua'ireje i de'oyerepa pa'iyere isipi.

³¹ Jaje Maija'quëpi maire de'oyerepa necaisiquëre ¿nepi maire sañope yo'o ti'añe pa'iquë'ni? Ti peoji, sañope yo'o ti'acquë. ³² Maija'quë i mamaquëre papi mai do'ire jucacaijaquë caquë ¿isisiquë me isiye paquë'ni, i mamaquë ja're co'amaña pa ja'ñe? Si'aye isija'quë api. ¿Me paquë'ni? ³³ Jaje pa'ito Maija'quë soisicohua'ire ¿nepi co'acohua'i a'ë caye pa'iquë'ni? Jare coa Maija'quëse'e maire

nuñerepa pa'icohua'ire nesiquë pa'iji. ³⁴ Cristo ju'isiquëpi cui'naëpi huëisiquëpi Maija'quë ëja te'tere ñu'i maini caquë pëca ja'quëre secacai pa'ito ¿iqueipi maire nejoñe pa'iji ca huesoye pa'iquë'ni? ³⁵ Jaje pa'ito ai yo'oyepi, co'a ju'ijë oiyepi, sañope yo'oyepi, aiñe peoyepi, ju'iye peoyepi, ne ju'iñepi, panita'a juni huesëyepi ¿Cristo maire oiyere nejocaiye pa'iquë? ¡Pani! ³⁶ Toyase'e cato caji:

Më'ë do'ire si'a mu'seña ne ju'iñere pa'iyë.

Jaje pa'ina, yëi ñamare huai hue'ñana sase'eje pa'iohua'i pa'iyë.

³⁷ Jaje si'aye iye yo'oye pa'iquëta'are maipi ñese quëcosicohua'irepa pa'iyë, maire oisiquë do'ipi.

³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë maire oiyere nejocaiye ti peoji. Nuñerepa asayë, yë'ë. Ja do'ire ju'iñepi, pa'iyepi, huiñaohua'ipi, cuañecohua'i tutupi, cuañe tutupi, yure pa'iyepi, jeteyo'je pa'i ja'ñepi, ³⁹ Mëñe ayepi, meñe ayepi, Maija'quë de'huase'epi, nejo ti'añe peoji, Maija'quë maire oiyere mai Ëjaë Jesu-cristona ti'ase'ere.

9

Israel Païse'ere Maija'quë Jo'ya Nese'e

¹ Nuñerepa cayë, Cristore sehuoquë sëte. Coa cosoma'ë pa'iyë. Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi cuasaquëna, yë'ë joyo cuasaye nëiñepi më'ë nuñerepa cuasayë cacaiji, yë'ëre. ² Jaje pa'ina, si'anëpi yë'ë joyo a'siyerepa ai oi pa'iyë. ³ Jaje oi cuasayë, yë'ëpi merepa Cristore hua sani nejo cuañoñere pa'ina, yë'ë pai, Israel tsëcapë ca-jeohua'ipi jëacaitota'a de'ora'pi, cuasayë. Jaje

yo'o do'ipi cōcaiye pa'ito yo'ora'huē cuasayeque cuasayē. ⁴Jaohua'i cato Israel tsēcāpē acohua'i a'ē, Maija'quēpi i mamajēre nesicohua'i a'ē. Maija'quē iohua'i ja're miañerepa pa'ina, pa'isicohua'i a'ē. Maija'quē cayere iohua'ipi de'oye sehuojēna, i cōcai ja'ñe ca nēose'e pasicohua'i a'ē. Moisés cuañese'e pacohua'i a'ē. Cui'ne Maija'quē huē'ere ñacaiyere pasicohua'i a'ē. Cui'ne i de'oye ca nēose'e pasicohua'i a'ē. ⁵Jaohua'i cato mai aipē tsēcāpē acohua'i a'ē. Jare ja tsēcāpēja'a paina Cristoje ai de'opi. Jaē cato Diosu paji'i, si'aye jerepa pa'i. Jaēni de'oquere pa'ni caye pa'iji, si'anēpi. Jaje pa'ijaquē.

⁶Cama'ē pa'iyē, Maija'quē ca nēose'epi tī'añe paēna, coa ai jerepa yē'ē cato cayē, si'aohua'irepa Israel tsēcāpē acohua'ipi Israel paire peo do'ire. ⁷Jaje pa'ina, Abraham tsēcāpē acohua'i Maija'quē ña hue'ña si'aohua'irepa i mamajē peoyē. Jaje pa'ina, Maija'quēpi capi: “Mē'ē tsēcāpērepa cato Isaacja'a ai de'oja'cohua'i a'ē.” ⁸Jaje pa'ina, iyepi maire tiñarepa quēa iñoji, Maija'quē mamajērepa pa'iyē cato pai tsēcāpēja'a tī'añe peoye, coa ai jerepa Maija'quē ca nēose'ēja'a ai de'osicohua'ipi i mamajērepa pa'iyē tī'añe. ⁹Jaje pa'ina, Abrahamre Maija'quēpi ca nēoquē capi: “Zara mamaquere paja'coa, yeque ometēcahuē yē'ē co'i maca.”

¹⁰Iyese'e pa'iyē papi, yequeje cui'ne mai ai Isaac mamajērepa paē'ē, Rebeca caya mamajē. ¹¹⁻¹³Jaohua'ire Maija'quēpi ja yē'ta'a co'ama'nē cui'ne ja yē'ta'a co'aye panita'a de'oye yo'oma'nē Rebecare ca nēopi. Mē'ē mamaquē maja'yēpi yo'jeire necaiquē pa'ija'quē api. Jaje cui'ne toyase'eje caji: “Jacoboni oi, Esauni coehuē.”

Jaje pa'ina, iye yo'ose'epi Maija'quë i cuasayeje pa'ye yëni yo'oquë sahuapi, iohua'i yo'o do'ire cuasama'ë, coa i yë do'ire.

¹⁴ ¿Jaje yo'oquëna, ñani maipi Maija'quë nuiñe yo'oma'quë api caja'cohua'i a'ni? ¿Pa'ni me jaje caye'ni? ¹⁵ Ñajë'ë, Maija'quë Moisésre case'ere: “Yë'ë yëquëni oni yejesi'i teaye pa'ire ñani, cui'ne yë'ë yëquëni oi ñani cõcasi'i.” ¹⁶ Jaje pa'iye sête pa'i yëyepi, pa'nita'a tutu yo'oyepi tã'añe peoji. Coa Maija'quë teaye ñani oi cõcaiyepi tã'añe pa'iji, i sahuasicohua'i pa'iye. ¹⁷ Jaje pa'ina, toyase'e caji, Egípto pa'i ëjaëre, Maija'quë case'ere: “Më'ëre Egípto pa'i ëjaëre nehuë, më'ëja'a yë'ë tuture iñosi'i caquë, cui'ne si'a hue'ña pa'icohua'ipi yë'ë mamire asajajë caquë.” ¹⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë cato jare i teaye ñani oiquëni oiquë api, cui'ne jare i yëquëni jëa joyo ne huesoquë api.

¹⁹ Jaje pa'ina, mësarupi caja'cohua'i a'ë, yë'ëre. Cui'ne jaje yo'oquëta'a ¿me yo'oquë Diusu pa'ipi co'ayë caquë'ni? ¿Nepi, i cuasaquë yo'oye sañope ca tã'añe pa'ina? ²⁰ ¿Pa'i maca më'ë iquei'ni, Maija'quëre sañope ca ja'ñe? ¿Soto cua'coropi iti nesiquëre sañope caye? ¿Me nesi'quë yë'ëre co'aye nei'ni? cama'coa. ²¹ Jaje pa'iye sête sotopi de'huaquë cato jare i yëyeje pa'ye neñe pa'iji. Jaje pa'ina, jare iti sotopi neñe pa'iji de'o cua'cororepa ëja co'amañase'e neja'core cui'ne yeconi si'a co'amaña nerojajija'core neñe pa'iji.

²² Jaje pa'ina, iohua'i co'aye yo'osi do'ire sa'i cuañojë nejo cuañoja'cohua'i a'ë, co'a cua'conoaje pa'yepi. Jaohua'i josa yo'ojëna, Maija'quëpi ai dahuëre quëcopi yo'opi, i pëi sañere cui'ne i tu-

ture iñosi'i caquë. ²³ Jaje yo'o maca maina de'o cua'conoaje pa'iohua'ina i pa'iyere de'oyere pare iñosi'i caquë yo'opi. Jaje pa'ina, maire teaye ñani oni yejepi. Oni yejeni tsoe hue'ñana de'ocohua'ire ëja de'huapi, maire, i pa'i hue'ñare coni pa'ijajë caquë. ²⁴ Jaje pa'ina, Maija'quëpi maire soipi, judío pa'i acohua'ire cui'ne judío pa'i peocohua'i acohua'ire. ²⁵ Maija'quë quëacaiquë Oseas toya pëpë Maija'quë capi, ñeje:

Yë'ë paire hue'yoja'quë a'ë, ti pa'isicohua'ini.

Yë'ë oima'co pa'isiconi yë'ë oicore hue'yosiquë a'ë.

²⁶ Cui'ne mësaru yë'ë pa'i peoyë casicohua'ini, Jare iohua'ini, Maija'quë huajëquërepa mamajëre hue'yoja'quë a'ë.

²⁷ Jaje pa'iquëta'are Israel pa'i ayere Maija'quë quëacaiquë Isaíaspi ñeje capi: "Israel pa'i tsëcapë acohua'ipi jai pa'i pa'ija'cohua'i a'ë, jai tsiaya meja pa'iyeye pa'yerepa. Pa'ijëta'a coa a'ri pa'i maña jao acohua'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

²⁸ Jaje pa'ina, Ejaëpi i case'eje pa'ye yo'o ti'aquë i nuñerepa yo'oyepi esa ne de'huaja'quë api, si'a yeja pa'icohua'ire." ²⁹ Jare ipi Isaías capi, ñeje:

Si'a huiñaohua'i Ejaëre papi mai tsire isima'quë pa'ito

Tsoe Sodoma cui'ne Gomorra dari nejose'eje pa'ye nejosicohua'i patira'huë.

Judío Pai Cui'ne Maija'quë De'o Case'e

³⁰ ¿Jaje pa'ito me caja'cohua'i a'ni, mai? Iyere asani, judío pa'i peocohua'ipi nuñerepa pa'iyere ti'ahuë, nuñerepa pa'iyere ti col'ema'cohua'ipi. Coa necaiquëre pare cuasa do'ipi ti'ahuë. ³¹ Jaje pa'iquëta'are judío pa'i cato nuñerepa pa'iyere

tì'añu'u cajë cuañese'ere sehuoni tì'añe pa'iji cuasajë yo'ohuë. Yo'ojëta'a tì'añe pahuë. ³² ¿Me yo'ojë pase'eje ñani, ìohua'i yo'oyepi tì'añe pa'iji, cuasa do'ire? Coa necaiquère pare ìte cuasama' do'ire tì'añe pahuë, ìohua'i yo'o do'ipi tì'añu'u cuasa do'ire. Jaje pa'ina, ju'ahuë, ju'a taocore, quënaona. ³³ Toyase'e Maija'quë capi, ñeje: Yë'ëpi Sión cutihuëna quënaore oañë. Jaona mësarü sañope ju'aja'cohua'i a'ë. Iona quëco paquë cato, huajëya'ye pa'iyë peosipi.

10

¹ Maija'quë do'ijë yë'ë joyore papi oi Maija'quëre señe cato Israel paì mañapi huaso cuañosicohua'ipi pa'ijajë cuasaquë señe a'ë. ² Jaje pa'ina, cayë, ìohua'i cato Maija'quëre necaiye ai yëyë. Jaje pa'iquëta'are ìohua'i yëjë yo'oyepi nuñerepa asa tì'ani yo'oyere pa'iyë paji. ³ Jaje pa'ina, Maija'quëpi paì nuñerepa pa'iyë ìsiquë cajë asa tì'añe pañë. Jaje pa'ina, ìohua'i tutupi yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i ponëñu'u cajë yo'oyë, Maija'quë nuñere pa'iyë ìsiyere sehuocaima'pë. ⁴ Cuañese'e cayere Cristopi si'aye ne saopi. Jaje pa'ina, Maija'quëpi Cristoja'a nuñerepa pa'iyë tì'añe necaji'i, Cristore sehuocohua'ini. ⁵ Cuañese'ere yo'ojë nuñerepa pa'icohua'i tì'añere Moisés toyapi, ñeje: Cuañese'e cayere si'aye yo'o tì'asiquëpi nuñerepa pa'iyere pa'ija'quë api. ⁶ Jaje pa'iquëta'are, coa necaiquère pare cuasa do'ipi nuñerepa pa'icohua'ire neñepi, ñeje: “Mësarü joñoa cuasama'pë pa'ijë'ë. ¿Nepi ma'tëmo mëni Cristore quërëjani yejana daja'cohua'i a'ni? panita'a, ⁷ ¿nepi coje sa'nahuëre pana

cajeni Cristore ju'isiquëni huëoja'cohua'i a'ni?"
 8 Toyase'e caye cato iye a'ë: "Më'ë yë'quë macare
 pare ti de'o coca pa'iji, më'ë yë'opore, cui'ne më'ë
 joyore." Iye coca cato coa necaiquëre pare cuasaye
 a'ë. Jā cuasayere yëquë quëayë. 9 Jaje pa'ina, më'ë
 yë'opopi Jesure yë'ë Ējaëpi cani cui'ne më'ë joyopi
 Maija'quëpi ju'isiquëre huëopi cuasaquë asani
 tsoe huaso cuañosiquë pa'iyë. 10 Jaje pa'ina, joyopi
 itire pa'ë cuasaquë pani tsoe nuñerepa pa'iquë
 pa'iji, cui'ne yë'opopi Jesús huasoquë api ite cajë
 seni tsoe huaso cuañosiquë pa'iji.

11 Toyase'epi caji: "Ite nuñerepa pa'iquë
 api cuasacohua'i cato pañete sehuore'ni caye
 peosipi." 12 Jaje pa'ina, peoji, tiñe pa'i judío
 cui'ne yequë pai. Jaje pa'ina, mai Ējaë si'aohua'i
 Ējaëpi, jaëpi si'aohua'ire ite secohua'ire jaiye
 de'oye pa'iyë isiquë. 13 Jaje pa'ina, toyase'e caji:
 "Si'aohua'i mai Ējaëre secohua'i huasosicohua'i
 pa'ija'cohua'i a'ë." 14 Jaje pa'iquëta'are ¿me
 ite ire pare cuasama'cohua'i pani seja'cohua'i
 a'ni? ¿Cui'ne me ite sehuoye'ni, i ayere quëaye
 asama'cohua'i pani? ¿Cui'ne me asaja'cohua'i
 a'ni, iti coca quëacohua'ipi peoto? 15 ¿Cui'ne me
 iti coca quëaja'cohua'ire jëjo saocohua'ipi peoto
 sani quëaja'cohua'i a'ni? Jaje pa'ina, toyase'epi
 caji: "Airepa de'oji, de'o cocare quëaja'cohua'ipi
 titaye."

16 Jaje pa'iquëta'are, si'aohua'i Maija'quë coca
 caye asani sehuoma'pë pa'iyë. Isaías toyase'e
 cayeje: "¿Ējaë, nepi yëquë quëaye asani itire pa'ni
 caye'ni?" 17 Jaje pa'ina, ire pare cuasaye cato, de'o
 cocarepa Cristo ayere quëase'ere cajoro asayeja'a

tj'añe pa'iji, itire pa'ë cuasase'ere.

¹⁸ Jaje pa'ina, yë'ëpi señë: ¿Asama'pë pate, iti coca quëaye? Pañi asahuë, jaohua'ipi. Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Iti quëacohua'ipi quëajëna, si'a yeja pa'icohua'ipi asahuë.

Cui'ne coa si'a hue'ña maña iye yeja pa'icohua'ina iohua'i coca quëaye tj'api.

¹⁹ Jaje pa'iquëta'are tijupë seni coñë: ¿Israel paise'e jaje pa'ito asama'pë pate? Jaje pa'ina, du'ru macarepa Moisés toyapi, Maija'quë case'ere, ñeje: Yë'ëpi mësarü oicohua'ire neja'quë a'ë, yecohua'ini necaise'ere ña ëajëna.

Cui'ne mësarü pëicohua'ire neja'quë a'ë, huesëohua'ipi.

²⁰ Ja jeteyo'je Isaías ca'rama'quëpi caji:

Yë'ëre col'ema'pë pa'isicohua'ipi tj'ahuë, yë'ëre.

Cui'ne yë'ëre jerore pa'iquë'ni cajë sema'pë pa'isicohua'ini iñohuë, yë'ë pa'iyë.

²¹ Cui'ne Israel pa'ini Maija'quëpi caquëna, Isaíaspi toyapi, ñeje: “Si'a mu'sepi mësarute soiquë yë'ë jëña ca'cahuë nesiquëpi utehuë, de'oye sehuoma'cohua'ipi cui'ne sañope yo'ocohua'ini.”

11

Maija'quë Sahuaye Israel Paire

¹ Yure cui'ne señë, jaje pa'ina: ¿Jaje pa'ito Maija'quë Israel paire i pasicohua'ire jeocou? Pañi nejoñe papi. Jare yë'ë i Israel paipi pa'iyë, Abraham tsëcapë aquëpi cui'ne Benjamín pai aquëpi. ² Ai tsoe jare i Maija'quëpi Israel paire i tsecohua'i a'ë ca huesopi. Jaje pa'ina, yure jeocoma'ë pa'iji. ¿Huesëye mësarü Maija'quëre

quëacaiquë Elíaspi Maija'quëre sei, Israel paire co'acohua'i a'ë cuasaquë sei case'ere toyase'le quëaji? ³ Sei capi: “Ëjaë më'ëre quëacaicohua'ire si'aohua'ire huani jeahuë. Cui'ne më'ëre isijë tëojë se hueññaje nejo saohuë. Jaje yo'ojëna, yë'ëse'le te'i maca nëasiquëni cui'ne yë'ëreje huani jeoñu'u cayë.” ⁴ Jaje caquëna, Diusupi capi, ite: “Siete mil paire yë'ëre oicohua'ire hua nëohuë, de'huasi diusu Baalre do're ja'rujë sema'cohua'ire.” ⁵ Jaje ja'në yo'ose'eje pa'ye yureje judío pai acohua'i a'ri ja'i pai nëahuë, Maija'quë i oiyeppi sahuasicohua'i. ⁶ Jaje pa'ina, Maija'quë maire coa isiyepi tì'añe pa'iyë sëte, pai tutu yo'oyepi tì'añe peoji. Yure pai yo'o tutupi tì'añe pa'ito Maija'quë oi maire coa isiye peora'pi.

⁷ ¿Jaje pa'ito me yo'ore'ni? Israel pai mañapi iohua'i co'ese'le tì'añe pahuë. Pajëna, Maija'quë sahuasicohua'ise'le tì'ahuë. Yecohua'ipi jëa joyo ne hueso cuañohuë. ⁸ Toyase'le cayeje pa'ye ñeje: “Diusupi isipi cuasa tì'a ma'a joyore cui'ne ñaco caje ña ma'ñere cui'ne cajo yacaje asa tì'a ma'ñere. Jaje pa'ina, yure iye mu'seje jaje pa'iohua'i pa'iyë.” ⁹ Cui'ne Davidje capi:

Jare iohua'i si'aye payë, cuasayepi co'ye iohua'ire ne tañe,
Cui'ne huatenëa de'osipi, mësarupi iona ju'ajë si'se
cuañosicohua'i pa'ijajë caquë.

¹⁰ Ñaco caje ñama'cohua'i de'oja'cohua'i a'ë.
Cui'ne jete në me huesësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë,
jaiye hue'e do'ire.

Judío Pai Peocohua'ipi Huaso Cuañe

11 Cui'ne yure señë: ¿Si'aohua'i judío paí ju'ajë peo hue'ñarepa tōme sare? ¡Pañi. Jajë yo'oye pañuë! Coa ai jerepa, jaohua'i de'oye sehuoma'pë ne huesë do'ire yecohua'ipi de'hue tì'ahuë, huaso cuañoñe, Israel paipi ñani cui'neje pañu'u cajë oijajë cajë. 12 Jajë pa'ina, judío paí co'aye yo'ose'epi si'a yeja pa'icohua'i jerepa de'oye pa'iye ponëpi, cui'ne johua'i yo'ojë co'a de'ose'epi judío paí peocohua'i de'oye pa'iye ponëpi. Jajë pa'iye sëte judío paipi Cristore sehuoni cui'naohua'ipi caca cocohua'i pa'ito ai de'oye pa'ija'coa, cuasayë.

13 Jajë pa'iquëta'are mësarute judío peocohua'ire caye payë, yeque maña. Yë'ëre Maija'quëpi jëjo daopi, judío paí peocohua'ina. Jajë pa'ina, yë'ë yo'oye Maija'quë isise'e a'ë asaquë si'a yë'ë tutupi yo'oyë. 14 Jajë yo'oquëna, mësarupi sehuojëna, ñani yë'ë tsëcapë acohua'ije ñajë cui'ne ëa ñajë oijë huasosicohua'i pa'ijajë caquë yëyë. 15 Jajë pa'ina, judío paipi ña'nosicohua'i pa'ijëna, iye yeja pa'icohua'i de'hue Maija'quë ja're de'oye pa'iye tì'añe pa'iji. Jajë pa'ina, merepa pa'ija'coa'ni cui'naohua'ini Maija'quëpi ito, judío paipi sehuojë pa'i maca ai sihuaye pasipi. Ja cato ju'ise'eje pa'iohua'ipi pa'iyena huëiye a'ë. 16 Jajë pa'ina, pan sëpë aye poni du'ru nese'ere Maija'quëna isito si'a iti sëpëje Maija'quë isise'e pa'iji, de'ocore pare. Cui'ne Olivo soquë yë tsitamopi Maija'quëna isisico pa'ito iti capëaje isise'e pa'iji.

17 Yecohua'i judío paí acohua'i Olivo soquë yë capëa pa'isicohua'ipi të'ca tëte cuañoñuë, noni io ja're pa'icohua'ipi. Jaohua'i peo sa'ro pa'i do'ire mësarupi airo olivo soquë capëje pa'ipi sëo cuañoñuë. Jajë yo'ouna, mësaru de'hue tì'ahuë, iti

tsitapi pa'iyē isiyē cui'ne olivo pa'iyēpi mēsarute pa'iyē isiyē. ¹⁸ Jaje pa'ina, cuasama'pē pa'ijē'ē, yē'ē a'ē iti ñērepa capēa jerepa de'oquē. Jaje pa'ina, mē'ēpi de'oquē a'ē cuasani, de'hua cuasa ñajajē'ē. Mē'ēpi tsita pa'iyē isima'ē pa'iyē caquē coa tsitamopapi mē'ē pa'iyē isiji.

¹⁹ Jaje pa'iquēta'a yeque mē'ēpi ca'ñe pa'i a'ē: “Jaje pa'ijē'ē, yē'ēpi olivona sēa cuañosiquē pa'ijaquē caquē tē'ca tētepi jaohua'ire iti capē acohua'ire pare.” ²⁰ Ja cayere nuñerepa caye a'ē. Iohua'i ite coa necaiquēre pare cuasama' do'ire tē'ca tēte cuañohuē. Jaje pa'iquēta'are mē'ē cato ite coa necaiquēre cuasa do'ire de'hue iti ñēre pana tsiosiquē pa'iyē. Mē'ē jaje pa'iyē sēte yē'ē a'ē jerepa pa'i cuasama'ē, coa airepa ca'raquē ñaquē pa'ijē'ē, mēsarute tē'ca tēte cuañoñe. ²¹ Maija'quē iti ñērepa pa'isi capēare tē'ca tēte jeosiquēme, me paquē'ni, mēsaruje. ²² Ñajē'ē. Maija'quē nuñerepa de'oye yo'oquē api. Jaje pa'ita'a nuñe yo'oma'cohua'i cato tuturepa yo'oquē api. Co'aye yo'osicohua'ire saipi, iohua'i yo'osi do'ire. Jaje pa'iquēta'are mēsarure de'oye yo'opi. Jaje pa'ina, mē'ēpi de'oye i yēyeje pa'iyē pa'iji. Jaje pa'iyē pato mē'ēreje cui'ne tēto tēaja'quē api. ²³ Cui'ne yequeje, judío paipi iohua'i jēa coeyere jeoni sehuocohua'i pani, cui'na olivo soquē yēna sēo cō cuañoñe, tijupē. Maija'quēpi paji, tutu cui'naohua'ini sēo coñe cui'na ñēna. ²⁴ Mē'ēre judío peoquēta'are airo olivo soquē capēje pa'ini tī'ani de'o olivo soquē yēna de sēosiquē i ¿me neni de'o olivo soquē yē acohua'ire judío paire sēoye paquē'ni? Sēoja'quē api, de'o olivo soquē yēna cui'naohua'ini.

Israel Paire Tëjyerepa Huasose'e

²⁵ Jaje pa'ina, Maija'quë do'ijë, Maija'quë ise'e nesi'i cuasase'ere mësarute quëaye yëyë, mësarupi jerepa ta'ñe asajë pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijajë caquë. Israel pa'i cato jai pa'i jëa joñoa ne cuañosicohua'i pa'iyë, Israel pa'i peocohua'ipi si'aohua'i Maija'quë ca nëosicohua'ipi cacajajë cajë. ²⁶ Ja maca yureta'a si'aohua'i Israel pa'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, toyase'e cayeje: Sión daripëpi daija'quë api, huasoquë.

Dani jaëpi Jacob pa'i co'aye yo'ose'ere nejocaija'quë api.

²⁷ Jaje yë'ëpi iohua'i co'aye yo'ose'ere nejocaisi maca,

Ja maca jaohua'ini caquë iye ca nëose'ere pasipi.

²⁸ Jaje pa'iquëta'are huaso coca asaye coecohua'ipi Maija'quëre sañope yo'ocohua'i a'ë, mësarupi iohua'i coe do'ire de'hue asajajë cajë. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i judío paire Maija'quëpi ja yë'ta'a oiji, iohua'i aipëni i tsecohua'ire nesiquë sëte. ²⁹ Jaje pa'ina,

Maija'quë isise'e jioye paquë api cui'ne i soisicohua'ire tìohua'ire nema'quë api. ³⁰ Ja'në tsoe mësarupi Maija'quëre sañope yo'ohuë, de'oye sehuocaima'pë. Jaje yo'osicohua'ini yure judío pa'ipi de'oye sehuocaiye pa do'ire Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcaji'i. ³¹ Mësarua ja'në de'oye sehuocaiye pase'eje pa'iohua'i a'ë, yure judío pa'ipi. Jaje pa'iyë, Maija'quëpi mësarute teaye ñani oi cõcaji'quë cajë cui'ne iohua'ireje oi ñani cõcaji'quë cajë. ³² Jaje pa'ina, Maija'quëpi caji si'aohua'ire ite de'oye sehuocaima'cohua'ire ne

huesopi, si'aohua'ire ipi oi teaye ñaquë cōcasi'i caquë.

³³ ¡Airepa ta'ñe pa'i a'ni, Maija'quë si'aye asaquë pa'iquërepa! I cuasaye asani quëaquëje peoji. Maija'quë yo'oquë pa'iyë asa tì'acquë peoji.

³⁴ “¿Nepi Ējaë cuasaye asa tì'añe pa'iquë'ni? Panita'a ¿nepi ìte ñeje yo'ojë'ë cajë ye'yaye pa'iquë'ni?”

³⁵ ¿Nepi du'ru Ējaëre co'amaña isini yure isisi do'ire saijë'ë, cuañeñe pa'iquë'ni?

³⁶ Jaje pa'ina, si'aye Maija'quë tse a'ë, i nesi do'ire. Inì pacacaiji, si'anë. Sihuayë, Maija'quëre jerepa pa'ire. Jaje pa'ijaquë.

12

Maija'quëna Isicohua'i Pa'iyë

¹ Jaje pa'iyë sëte Maija'quë do'ijë mësarute señe, Maija'quë oni yejesi do'ire, mësaru pa'iyere Maija'quëna isì huesëjë'ë, huajëquëre pare. Ina isisicohua'ipi pani, Maija'quë sihuaja'quë api cui'ne ja isiyë cato nuñerepa yo'oye a'ë. ² Jaje pa'ina, mësaruje pa'ijë'ë, iye yeja paì yo'ojë pa'iyere coa ai jerepa jare yo'oma'pë. Mësaru cuasayere tiñe cuasajë pa'iyena ponajë'ë, mësaru pa'iyepi tiñe yo'ojë pa'iyë ponëja'core. Ponëona, yureta'a Maija'quë yëye asa tì'aja'cohua'i a'ë. Asa tì'acohua'ipi pani de'oyere, Maija'quë sihuaquë ñañere cui'ne nuñere pare asaye pa'iji.

³ Quëajaquë caquë Maija'quë yë'ëre coa isipi. Ja do'ire mësarute cayë, mësaru aquëpi te'ije yë'ëpi ai asayë cuasaye pajaquë, ìti cuasa maña ipi isiyë ja'i maña cuasaja'quë. Jaje pa'ina, Maija'quëre

necaiquère pare asa do'ire yo'o ja'ñe isise'e ja'ye cuasajë yo'oye pa'iji. Tëto saiperepa cuasato co'aji. ⁴ Ñajë'ë, mai capë yo'o ja'ñe huahuese'e pa'iyere. Si'aye te'e co'amañare yo'oye paji. ⁵ Jaje cui'ne maije jai pai pa'ijëta'a Cristona tsiosicohua'ipi pa'i do'ire Cristo capë acohua'i pa'iyë. Pa'ijë pai ñape yequëna se tsiosicohua'ipi te'e capë acohua'i pa'iyë.

⁶ Jaje pa'ina, Maija'quëpi pai ñapere tiñe pa'ye yo'o tutu isipi, i yëyeje pa'ye. Jaje pa'ina, Maija'quë ayere asani quëa tuture isisiquë pa'ito, quëañu'u coa necaiquère pare mai cuasaye ja'ye. ⁷ Yecohua'ire cõcai tuture isisiquë pa'ito, yecohua'ire de'oye cõcañu'u. Yecohua'ire ye'ya tuture isisiquë pa'ito ye'yayese'e yo'oñu'u. ⁸ Yo'o jujacohua'ire quëa tuture isisiquë pa'ito quëa huasoñu'u, tutu quë'iohua'i pa'ija'cohua'ire. Co'amaña isisiquë pani yë'ë de'oye yo'oyere ñajë'ë caye peoyerepa isiye pa'iji. Cuañe tuture isisiquë pa'ito de'oyerepa cuasä yo'ojë'ë. Ai yo'ojë pa'icohua'ire cõcaiquë pani sihuaquë cõcaiye pa'iji.

Sehuosicohua'i Pa'iyë

⁹ Sa'ñe nuñerepa oijë pa'ijë'ë. Co'ayere co-ejë, de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë. ¹⁰ Sa'ñe oiye pa'iji, Maija'quë do'ijë ëaye. Yecohua'ini de'ocohua'ire cuasajë coa tea ju'iñeje yo'oma'pë sa'ñe oijë de'oye pa'ijë'ë.

¹¹ Nere pacohua'i pa'ijë'ë. Josaohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë. Mai Ejaëni necaijë'ë, si'a joyorepa cuasajë toa tsë'ise'eje pa'i joyore papi.

12 Sihujä pa'ijë'ë, mësarü yequë mu'se pa'i ja'ñere utejë pa'icohua'i. Ai yo'onije quëcojë'ë. Jeoma'pë pa'ijë'ë. Maija'quëre se'ne si'anë sejë pa'ijë'ë.

13 Cöcaijë'ë, Maija'quë tsëcapë acohua'ire, iohua'ire jopo caraye pa'ito. Mësarute do'i daicohua'i pa'ito de'oye yo'ojë'ë.

14 Mësarute josa yo'ocohua'ire de'oye pa'ijajë cuasacajë'ë. Iohua'i de'oye pa'ija'ñere se'cacajë'ë, pa'ni ai yo'oye pa'ijajë cuasajë se'ne.

15 Sihucohua'i ja're tsioni pa'ijë sihuacohua'i pa'ijë'ë. Cui'ne ota oicohua'i ja're pa'ijë mësarujë oicohua'i pa'ijë'ë.

16 Si'aohua'i sa'ñe de'oye yo'ojë pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, jerepa pa'i cuasama'pë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa teaye pa'iohua'i pa'iyena ini pa'ijë'ë. Ta'ñe pa'iohua'i a'ë cuasama'pë pa'ijë'ë.

17 Saïma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'osicohua'ire cui'ne co'ayepi. Coa ai jerepa de'oye cuasajë yo'ojë'ë, pa'i ña hue'ñana. 18 Mësarü ai cuasaye ja'i maca de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, yecohua'i ja're de'oye pa'iyere cajë. 19 Maija'quë do'ijë maña mësarupi sa'ñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, co'aye yo'ocohua'ire. Coa ai jerepa Maija'quëpi sa'caija'quë api cuasajë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, toyase'e caji: "Yë'ëpi co'aye yo'ocohua'ire sa'ñe payë, si'seye pa'itojë," caji, Ejaëre papi. 20 Cui'ne caji ja're ipi: "Më'ëre sa'ñope yo'oquëpi a'o ëa ju'ito a'ojë'ë. Cui'ne cöno ëa ju'iquë pa'ito ocuajë'ë. Jaje yo'ojëna, iti sa'ñope yo'oquëpi yë'ë co'aquëre pa'ni cuasaja'quë api, huajëya'ye pa'ija'quëpi."

21 Co'ayena quëco cuañoma'ë pa'ijë'ë. Coa ai jerepa co'ayere ñese quëcojë'ë, de'oye yo'oyepi.

13

1 Si'aohua'i iye yeja cuañe ëjaohua'ire de'oye sehuocaiye pa'iji. Jaje pa'ina, peoji, coa Maija'quë yëma'ëna ëjaë de'osiquë. Jaje pa'ina, Maija'quëpi iye yeja cuañeja'cohua'ire nepi, jaohua'ire. 2 Jaje pa'ina, paï ëjaohua'i cuañeñere sañope yo'oni Maija'quë de'oye yo'o ja'ñe caquë jëose'ere sañope yo'oyë. Jaje sañope yo'ocohua'i cato saija'cohua'i a'ë, co'ayepi. 3 Jaje pa'ina, ëjaohua'i cato pa'ima'pë pa'iyë, de'oye pa'icohua'ipi ca'rajajë cajë. Coa ai jerepa co'aye yo'ocohua'ire yo'o quëcoja'cohua'ipi pa'iyë. Më'ëpi ëjaohua'ire ca'raye peoye pasi'i cani de'oye yo'oquë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, ëjaohua'ipi më'ë pa'iyë neñani de'oye pa'iquë api caja'cohua'i a'ë. 4 Jaohua'i cato Maija'quëni necaijë pa'iyë, më'ë de'oye pa'iyere cajë. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi co'aye yo'oquë pani ca'rajë'ë. Jaohua'i cato coa hua'ti mëama'cohua'i a'ë jare co'aye yo'oquëni saïñu'u cajë yo'ocohua'i a'ë, Maija'quëre necaicohua'i sëte. 5 Jaje pa'iyë sëte de'oye a'ë, ëjaohua'i cuañeñe sehuoye. Pani ïohua'ipi co'aye yo'oma'cohua'ini cajë, coa ai jerepa tayose'e peoye nëina, mai cuasajë pa'iyere cajë de'oye pa'iyë pa'iji. 6 Jaje pa'ina, mësarü pa'i do'i saïñë, ëjaohua'i Maija'quëre necaicohua'ini cajë. Jaohua'i cato jase'e yo'ocohua'i a'ë.

7 Pa'i do'ire paï ñape saïñe pa'ito saijë'ë, paï ñapere ïohua'ire do'i paye ja'ye. Yeja pa'i do'ire saïñe pa'ito saijë'ë. Ejaohua'i pa'ito ëjaohua'ire ñajë pa'ijë'ë. Coa si'aye do'i quë'iohua'i pa'ito do'i

quë'iohua'ire ñajë de'oyerepa iohua'ire cuasajë pa'ijë'ë. ⁸ Debe pama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Coa ai jerepa yecohua'ire oiyere debeje pa'ye pajë'ë, yecohua'ire. Jaje pa'ina, coa paini oiquë pani tsoe cuañese'e cayere yo'o tì'api, si'aye. ⁹ Cuañese'epi caji: Ëjëre cui'ne nējore pacohua'ipi yecohua'ini yo'oma'pë pa'ijë'ë. Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Yahuererepa co'amaña ima'ë pa'ijë'ë. Ëa ñama'ë pa'ijë'ë. Si'aye iye cui'ne yeque cuañese'ere conì yo'o tì'añu'u cani coa mē'ë cajeire oijë'ë, mē'ëja'a co'ye cuasayeje pa'ye. Ja caye ayere yo'oni pa'ito si'aye yo'o tì'añe pa'iji, cuañese'e cayere. ¹⁰ Jaje pa'ina, paire oiquëpi co'aye yo'oye paji. Jaje pa'ina, oiyepi si'aye cuañese'e ne tì'añe pa'iji, tayoye peoyerepa.

¹¹ Si'aye yure mai pa'i tēcahuë pa'iyere ñani cuasajë'ë, tsoe sēta maca'ë huëo caicohua'i. Yureta'a maire huasoye ai ja'yere pa'iji. Ja'në so'o macare paji'i, mai itire pa'ë cuasajë i coca asa maca. ¹² Tsoe jai ñamire pa'ë. Yure je'nērepa ñata tome huëoji. Jaje pa'ina, jeoñu'u, nea hue'ñana co'amaña yo'oye. Jeoni suñañu'u, mia ca'core pana, soldado huajo saquë suñañeje pa'ye. ¹³ Nuñe de'oye ñare pajë yo'oñu'u, mu'sere yo'oyeje pa'ye. Cu'ima'pë pañu'u, conore cueperojajë, jaiye ao ajë. Tsi'sini josa pisiye yo'ojë cayere yo'oma'pë pañu'u. Nuñerepa yo'oye pa'ina, coa co'aye si'sire yo'orojajima'pë pañu'u. Coa si'aye co'ayere ye'yesicohua'ipi pa'ima'pë pañu'u. Te'e cuasama'pë do'ire uihuayere pa'ima'pë pañu'u. Cui'ne yecohua'i payere ëa ñajë oima'pë pañu'u. ¹⁴ Coa ai jerepa mēsaru cato suñajë'ë, Ëjaērepa

Jesucristona, ije pa'i pa'ijajë cajë. Jaje yo'oni capë co'aye yëyere ne huasocaiye paja'cohua'i.

14

Cajeire Cuasaye Cato

¹ Jaje pa'ina, Maija'quëre necaiquëre pare cuasayere joyo tutu carasiquë pa'ito, tsiojë'ë, ite, pa'i cuasase'ere ca huëoni sa'ñe uihuama'pë.

² Ñajë'ë, cui'ne iyere, yecohua'i cuasacohua'i pa'iyë. Si'aye aïñese'e de'oji cuasajëna, yecohua'ipi Maija'quë necaiquëre pare cuasaye joyo tutu carajacohua'ipi ja'o cui'ne ao, cui'ne ca aïñe de'oji cuasayë, hua'i cato aïma'cohua'ipi.

³ Jaje pa'ina, si'aye aiquëpi yequëre hua'i aïma'quëre co'aye cuasaquë ñama'ë pa'ijë'ë. Cui'ne iyepi de'oye a'ë caquë sahuaquë si'ayere aiquëje cue'cuema'ë pa'ijë'ë. Si'aye aiquëre, cui'ne hua'i aïma'quëreje Maija'quëpi tsiosicohua'i a'ë. ⁴ Jaje pa'ina, ¿më'ë iquei'ni yequëre necaiquëni ñaquë tayo yo'oji caquë yo'o ja'ñe? I ëjaëpi ñañe pa'iji, de'oquë panita'a co'aquë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are de'oquërepa pa'ija'quë api, mai Ëjaë de'oye ne tutu paquëre me, me co'aquë'ni.

⁵ Yequeje quëaye payë: Pa'iyë, yecohua'i ai jerepa ëja mu'se pa'iji, cuasacohua'i. Cui'ne yecohua'ipi cuasacohua'i pa'iyë, si'a mu'seña cui'ne pa'yese'e pa'iji. Jaje pa'ina, pa'i ñape itire pa'ë cuasase'ere cuasajë pa'iyë pa'iji. ⁶ Iye mu'se ëja mu'sere pa'ë cuasaquë yo'oquë pani Maija'quëni de'oye yo'oji. Cui'ne si'aye aiquëje mai Ëjaëni de'oye yo'oji, Maija'quëre de'oji caquë pëpa toquë

ai do'ire. Cui'ne hua'i aima'quëje Maija'quëre sei ai do'ire de'oye yo'oji, mai Ējaëni.

⁷ Jaje pa'ina, mai pa'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye pacacaijë. Cui'ne ju'inije ju'ima'pë pa'iyë, maija'a co'ye jucacaijë. ⁸ Jaje pa'ina, mai huajëcohua'i pa'ini pa'iyë, mai Ējaëni pacacaijë. Cui'ne juni huesënije mai Ējaëna jucacaiyë. Jaje pa'iyë sête ja pa'inije cui'ne juni huesënije mai Ējaë tsecohua'i pa'iyë. ⁹ Jaje pa'ina, huajëcohua'i cui'ne ju'isicohua'i Ējaë pasi'i caquë Cristo juni cui'naëpi huëji'i.

¹⁰ Jaje pa'iquëta'are ¿më'ë me yo'oquë Maija'quë do'iquëre co'aye caquë'ni? ¿Panita'a me nesi'quë coequë ñaquë'ni? Mai yo'ose'e si'aohua'i Maija'quë ña hue'ñana iñoja'cohua'i a'ë, ipi pai ñape yo'ose'e ñaquë ca huesoja'quëre. ¹¹ Jaje pa'ina, toyase'e caji:

Care payë, caji, Ējaë. Si'aohua'i yë'ë ña hue'ñana do're ja'ruja'cohua'i a'ë.

Cui'ne ja maca si'aohua'i de'oquëre pa'ni Maija'quë caja'cohua'i a'ë.

¹² Jaje pa'iyë sête, pai ñape mai yo'ose'e iñoja'cohua'i a'ë, iti yo'ose'eje pa'ye, Maija'quëna.

Ne Taoñe Pajë'ë, Maija'quë Do'iquëre

¹³ Jaje pa'ina, yecohua'ire señajë cayere jeoni coa ai jerepa iohua'i asase'ere cuasajë de'oyere yo'ojë pa'ijë'ë, Maija'quë do'ijë ne taoja'core nema'pë cajë. ¹⁴ Yë'ë cato asayë, si'aye si'si peoyese'e pa'iyë Ējaë Jesure sehuoquë sête. Jaje pa'ire paji, cuasaquë asayë, iye. Jaje pa'iquëta'are paipi iye si'si a'ë cuasato jare si'si pa'iji, iti jaje

cuasaquëse'ere. ¹⁵ Jaje pa'iquëta'are më'ë aïñepi sehuosiquë Maija'quë pa'ire paji cuasayere nejoñe pa'ito më'ëpi ìte oiye paquë yo'oyë. Jaje pa'ina, Cristo jucacaisiquëre më'ë aïñepi nejoñe pajaquë caquë pa'ijë'ë. ¹⁶ Jaje pa'ina, sa'ro nëocaima'pë pa'ijë'ë, yecohua'ipi co'aye mësarü de'oye yo'ojë pa'iyere cama'cohua'ini. ¹⁷ Jaje pa'ina, Maija'quë cuañe te'te cato pa'ima'ë pa'iji, coa aó aïñepi cui'ne ucuyepi. Coa ìtirepa cato nuñerepa pa'iyë a'ë, de'oye jo'cua pa'iyë a'ë, cui'ne sihuaye a'ë, Maija'quë joyo pa'i do'ire. ¹⁸ Jaje Cristore de'oye necaiquë pa'ito ja necaiyepi Maija'quë sihuayere neñe pa'iji. Cui'ne jaje pa'ini pajje de'o paj api cajë ñañe pa'iji.

¹⁹ Jaje pa'iyë sëte co'ejë pañu'u, de'oye jo'cua pa'iyena sayere. Cui'ne ai tutupi yo'ojë co'eñu'u, mai ai de'oyena sa ja'ñere, si'aohua'i ai de'ojajë cajë. ²⁰ Jaje pa'ito ai do'ipi Maija'quë nese'ere nejoma'ë pa'ijë'ë. Si'aye aïñe cato si'si ti peoye a'ë. Jaje pa'iquëta'are, mai ai do'ipi yecohua'ire ne taöñe cato ai co'are paji. ²¹ Ja do'ire Maija'quë do'iquëre hua'i aïñepi, çono ucuyepi, coa si'aye yo'oyepi ne taöñe pa'ito nuñe yo'oye peoji. ²² Maija'quë ña hue'ñana si'aye aïñe pa'iji cuasaquë pani jare paire carojaima'ë coa më'ëse'le paye pa'iji. Sihuaquërepa pasipi, tayo yo'osiquëje pa'ire nëima'ëna, pa'iquë cato. ²³ Jaje pa'iquëta'are ì cuasayepi aïñe cui'ne pañe cuasaye pa'ina, ìti coa asaquë aiquë pani jai do'i ani huesëye pa'iji, ì cuasaye quëayere yo'oma' do'ire. Jaje pa'ina, si'aye mai sehuosicohua'i cuasayepi quëayere neñe pa'iji. Paquë pani co'aye neñe a'ë.

15

Paini De'oye Yo'ojë'ë, Më'ëja'a Co'ye Oima'ë

¹ Maipi tutu quë'iohua'ipi Maija'quëre necaiquëre pare cuasacohua'ita'a jopo carasacohua'ipi de'oye yo'oma'cohua'ire quëcojë cöcaiye pa'iji, tutu peocohua'ire. Maise'e de'oye pa'iyere cuasaye pañu'u, Jaje pa'ina, maipi cöcaiye pa'iji, jaohua'ire. ² Jaje pa'ina, pai ñape mai cajeohua'ire de'oye yo'oye pa'iji, i de'oye pa'i ja'ñere cajë. Cui'ne i Maija'quëre ai seña maca jaiye cuasaquë mëi ja'ñere cöcaiye pa'iji. ³ Ñajë'ë, Cristo i de'oye pa'iyere cuasama'ë paji'i. Coa ai jerepa toyase'e cayere yo'o ti'api, ñeje cayere: "Më'ëre pëicohua'i pëiñe yë'ëna tompëi." ⁴ Si'aye iye ja'në tsoe toyajë pa'ise'e toyase'e a'ë, mai ye'ye ja'ñere cuasajë. Itina ñajë ai yo'oye pa'itoje quëcojajë cui'ne huaso cuañoñe uteye pajajë cajë toyase'e a'ë. ⁵ Jaje pa'ina, Maija'quëpi yo'o juja ma'ñe cui'ne yëhuo huasoye isiquëpi, cöcaijaquë mësarute yecohua'i ja're coní de'oye yo'ojë pa'i ja'ñe Cristo Jesús pa'ise'eje pa'ija'cohua'ire. ⁶ Jaje pa'ijë si'aohua'i te'e Maija'quë Diusure de'oquëre pa'ni cajë sihuaja'cohua'ire, mai Ejaë Jesucristo pëca ja'quëre.

Judío Peocohua'ire Quëaye

⁷ Jaje pa'iyë sëte pai ñape yecohua'ire de'oye tsiojë'ë, Cristo mësarute de'oye tsiose'eje pa'ye, si'aohua'i Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajajë caquë. ⁸ Jaje pa'ina, cayë. Cristo cato judío paire necasi'i caquë daji'i, mai aiohua'ire ca nëoquë pa'ise'ere yo'o ti'asi'i caquë. Jaje yo'oquë Maija'quë i ca nëose'ere nuñerepa yo'o ti'acquë

pa'iyere iñosi'i caquë. ⁹ Daji'i, cui'ne judío pa'i peocohua'ireje, Maija'quëre de'oque'ere pa'ni cajë sihuajajë caquë, teaye ñani oni yejesi do'ire. Toyase'e cayeje:

Jaje pa'ina, më'ère de'oque'ere pa'ni casi'i si'a yeja pa'i pa'i hue'ñana.

Cui'ne më'ë mamire sihuaquë jëjës'i.

¹⁰ Cui'ne yequë hue'ña toyase'epi caji:

Sihuajë'ë, pa'i daripëa, Maija'quë tsecohua'i ja're coní.

¹¹ Cui'ne yequë hue'ña toyase'epi caji:

De'oque'ere pa'ni sihuajë cajë'ë, Èjaëre.

Pa'i yejaña cui'ne si'a pa'i daripëa maña, judío pa'i peocohua'ipi.

¹² Cui'ne Isaíasje toyapi:

Isaí tsëcapë aquëpi Èjaë pa'ija'quë api.

Pa'i jaëpi si'aohua'i judío pa'i peocohua'ire cuañeja'quë api.

Cuañequëna, jaëpi necaija'quë api cajë uteja'cohua'i a'ë.

¹³ Maija'quëre señë, mai utejë pa'iyë isiquëre, sihuaye cui'ne ti se co'a ju'iñe peoyerepa pa'iyë isija'quë caquë, mësarute ite necaiquëre pare cuasacohua'ire. Jare isiquëna, pa'ijë Maija'quë joyo tutu quë'iohua'ipi Maija'quë ca nëose'ere de'oyerepa utejë pa'ija'cohua'ire caquë secacaiyë.

¹⁴ Maija'quë do'ijë, yë'ë tsoe asayë, mësarü de'oye yecohua'ire cuasayena timësicohua'ipi pa'iyë, cui'ne si'aye ta'ñe asacohua'ipi pa'iyë, cui'ne de'oye cuasajë yecohua'ire yëhuocohua'ipi pa'iyë. ¹⁵⁻¹⁶ Jaje pa'iquëta'are ca'rama'quëpi nuñerepa quëasi'i caquë iyere toya saoyë, mësarute

tsoe asa maña cōni, mēsaruپی huanēyema'pē pa'ijajē caquē. Yē'ē cato judío peocohua'ire caquē Jesucristore necaiquēpi yo'oyē, Maija'quē oi do'ipi yē'ēre cuañese'ėje pa'ye. Jaje pa'i do'ire iyere caquē toyayē, mēsarute. Yē'ē Maija'quēre necai yo'oye cato iye a'ē. Judío pa'i peocohua'ire huaso cocare quēaye a'ē. Jaje yo'oyē, jaohua'i Maija'quē joyo yo'o do'ire Maija'quē tsecohua'i pa'ijajē caquē. Jaje pa'ina, jaohua'i de'ocohua'ire pani ina isisi'i, Maija'quē tsecohua'i pa'ijajē cajē, cui'ne Maija'quē sihuaja'quē cajē.

¹⁷ Maija'quē co'amaña necai yo'osi do'ire de'oyerepa yo'ohuē caye pa'iji, yē'ēpi, Jesucristore sehuosiquē sēte. ¹⁸ Jaje pa'ita'are coa yequere caye coeyē. Coa Cristopi yē'ē ja're tsioni nese'ere caye yēyē, judío pa'i peocohua'ipi Maija'quēre asani de'oye sehuocaise'ere. Iye cato yo'ohuē, coa quēayepi cui'ne ne iñoñepi cōni. ¹⁹ Pa'i yo'oma'a tutupi yo'o iñoquē cui'ne Maija'quē joyo tutupi yo'oquē iñoquē quēahuē. Jaje yo'oquē huaso coca quēacaiye de'oye quēa tī'ahuē, Jerusalén huēosiquēpi cui'ne si'a huē'ña Ilirico yeja quē'rore paja'ana. ²⁰ Jaje yo'oquē quēahuē, huaso coca Cristo mami ti asama'cohua'i quē'rona, yecohua'i tsoe quēasicohua'ini cui'na ěmēje'ena meñe quēa coñere coequē. ²¹ Coa ai jerepa de'oye yo'ohuē, toyase'e cayeje pa'ye:

Ñaja'cohua'i a'ē, i pa'iye aye ti asama'pē pa'isicohua'ipi.

Cui'ne asa tī'aja'cohua'i a'ē, i caye ti asama'pē pa'isicohua'ipi.

Pablopi Roma Quē'rona Saiyere Cuasapi

²² Jaje iyere yo'oquë pa'i do'ire jaro do'i sani ñama'ë paë'ë, si'anë sani ñañe yëquëta'a. ²³ Yure yë'ë iño yo'oye ne saosiquë sête, yë'ë Española sai maca de'hue mësarute do'i ñasi'i, ai tsoe mësarute ña ëa ju'isiquëpi. ²⁴ Mësarute ña huajësi jeteyo'je mësarupi yë'ëreje jëjo saocaiye pa'iji, Española quë'rona.

²⁵ Jaje pa'iquëta'are yure cato Jerusalénna saiye, sehuosicohua'i jaro pa'icohua'ire cõcai ja'ñere saquë. ²⁶ Jerusalén sehuosicohua'i curiquë peocohua'ire isi ja'ñere, Macedonia cui'ne Acaya pa'icohua'ipi iohua'i cuasayepi curiquë tsi'soñu'u cuasahuë, jëjo sao ja'ñere. ²⁷ Jaohua'ipi sihuajë curi tsi'soni jëjo saohuë, Jerusalénna, judío pa'i sehuosicohua'ire, judío pa'ipi Maija'quë coca quëa do'ire judío peocohua'ipi Maija'quë joyo pa'iyere ti'ahuë, huaso cocare. Ti'asicohua'ipi iye yeja ayere curiquëpi judío pa'i sehuosicohua'ire cõcayepa pa'iji. ¿Me pañe'ni?

²⁸ Jaje pa'ina, si'aye iye yo'o tëjini cui'ne curiquë sehuosicohua'i tsi'sose'e Jerusalén paina isisi maca sai huëoja'quë a'ë, Española. Jaronna sai mësarute do'i ñaquë sasi'i. ²⁹ Iyere cuasayë. Yë'ë mësar quë'ro saisi maca ti'aja'quë a'ë, Cristo coca quëaye timësiquëpi mësarute quëa huaso ja'ñere saquë.

³⁰ Maija'quë do'ijë, mai Ejaë Jesucristo do'ipi cui'ne Maija'quë de'o joyo mësarute oi do'ipi mësarute señë, yë'ëre cõcaijë'ë, mësar Maija'quëre seacaiyepi. ³¹ Maija'quëre seacaijë'ë, Judea pa'icohua'i sehuoma'cohua'ipi yë'ëre co'aye yo'oye paja'cohua'ire cui'ne yë'ë sacaise'e de'oye

sihuajë ise'e pa'ija'core Jerusalén sehuosicohua'i pa'icohua'ipi. ³² Jaje sećacaijëna, Maija'quëpi yëna, mësaru quë'rona sihuaquë saija'quë a'ë, mësaru ja're cõni pëa huajësi'quë pa'ija'quë caquë. ³³ Maija'quë de'oye pa'iye isiquëpi si'aohua'ire mësarure pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

16

Pai Ñapere Pëpaye

¹ Cenrea sehuosicohua'i pa'icohua'ire cõcaio pa'iconi Maija'quë do'ico, de'ocore pao, Febeni caquë quëayë, mësarute. ² Jaore de'oye mai Ejaë mamipi cuasajë yo'ocaijë'ë, sehuosicohua'ire te'e cuasacohua'ire yo'oyere papi yo'ojë. Jaje yo'ojë cui'ne si'aye iote jopo co'amaña caraye pa'ito cõcaijë'ë. Jao cato jai paire cõcaisicoa, cui'ne yë'ëreje cõcaisicoa.

³ Pëpacaijë'ë, Priscilare cui'ne Aquilare, yë'ë ja're cõni Cristo Jesús co'amaña cõcaisicohua'ire.

⁴ Jaohua'i cato yë'ë pa'iyere huasoñu'u cajë iohua'i pa'iyere ti nejo cuañõñe ja'i maca huajëya'yerepa yo'osicohua'ire. Jaje pa'ina, yë'ëse'e de'oji, iohua'i yo'ose'e caye pañë. Cui'ne de'oji, cayë, jaohua'i yo'ose'e Maija'quë do'ijë judío pai peocohua'ije.

⁵ Pëpacaijë'ë, Priscila cui'ne Aquila huë'ena Maija'quë do'ijë tsi'isicohua'ire. Pëpacaijë'ë, Epenetore, yë'ë oiquëre, Asia yeja aquëpi du'ru macarepa Cristo coca asani sehuaquë pa'isiquëre.

⁶ Pëpacaijë'ë, Maríareje mësarute cuasaco jaiye necaio pa'isicore. ⁷ Pëpacaijë'ë, yë'ë cajeohua'ire Andrónicore cui'ne Juniasre yë'ë ja're cõni co cuañõ sito te'e pa'isicohua'ire. Jaohua'i cato Jesús

jëjo saocohua'ipi ai de'ocohua'i a'ë, cayë. Cui'ne jaohua'ipi du'ru sehuosicohua'i paë'ë, yë'ë ja yë'ta'a sehuoma'në.

⁸ Pëpacaijë'ë, Ampliatore yë'ë oiquëre mai Ëjaë do'ipi. ⁹ Pëpacaijë'ë, Urbanore mai ja're çoni mai Ëjaë co'amaña yo'oquëre, cui'ne yë'ë oiquë Estaquisre pëpacaijë'ë. ¹⁰ Pëpacaijë'ë, Apelesre, Cristore coa necaiquëre pare asaquëpi jaiye neñañe pa'itoje quëcosiquëre. Cui'ne pëpacaijë'ë, Aristóbulo tsëcapëre i hu'e pa'icohua'ire. ¹¹ Pëpacaijë'ë, yë'ë cajeire Herodiónre, cui'ne Narciso tsëcapëre, mai Ëjaëre sehuocohua'ire. ¹² Pëpacaijë'ë, Trifenare cui'ne Trifosare, mai Ëjaë co'amaña necaicohua'ire. Cui'ne mai oicorepa Percidare mai Ëjaë co'amañare ai cuasaco necaio pa'icore pëpacaijë'ë. ¹³ Pëpacaijë'ë, Refore, mai Ëjaëre sehuoni pa'iquëre pare. Cui'ne i pëca ja'core yë'ë ja'coje pa'iore pëpacaijë'ë. ¹⁴ Pëpacaijë'ë, Acincritore, Flegortere, Hermas, Patrobas, Hermes cui'ne iohua'i ja're çoni pa'icohua'ire. Si'aohua'ire pëpacaijë'ë, Maija'quë do'ijëre. ¹⁵ Pëpacaijë'ë, cui'ne Filoyo cui'ne Juliare, Nereore, cui'ne io yo'jeore, Olimpasre, cui'ne si'aohua'i iohua'i ja're çoni Maija'quë do'ijë pa'icohua'ire.

¹⁶ De'oyerepa sa'ñe sihuajë pëpajë'ë. Si'aohua'i Cristore asacohua'ipi mësarute pëpa saoyë, jaro pa'icohua'ire.

¹⁷ Maija'quë do'ijë señë, mësarute. De'hua ñajë pa'ijë'ë, yequë tsëcapë a'ë cajë yo'oye, cui'ne ne taõne necohua'ire. Jaje yo'oye cato mësar case'ere sañope yo'oye a'ë. Jaohua'ire tsioma'pë

pa'ijë'ë. ¹⁸ Jaje cacohua'i cato mai Ējaë Jesucristore necaima'pë pa'iyë, coa ai jerepa iohua'i de'oye pa'iyere cuasajë yo'oyë. Jaje yo'ojë esa sehuo-caicohua'ini coa cosoyë, iohua'i a'ji maña de'o yë'o cayepi. ¹⁹ Si'aohua'i asayë, mësaru de'oye sehuocaise'e. Jaje pa'ina, yë'ëje sihuayë. Ja yë'ta'a mësaru ta'ñe cuasacohua'i pa'ija'cohua'ire caquë secaaiyë, mësaru de'hue de'oyere yo'ojajë caquë, cui'ne co'ayere ti yo'oma'pë caquë. ²⁰ Jaje pa'ijëna, Maija'quë de'oye jo'cua ai cuasama'pë pa'iyë isiquëpi Satanás huati ëjaëre mësaru quëo huë'ehuëna esa jëjo oaja'quë api. Mai Ējaë Jesucristopi de'oye ñacaina, de'oye pa'ijë'ë.

²¹ Mësarute pëpa saoji, Timoteo yë'ë ja're coní co'amaña nequë pa'iquëpi. Cui'ne Lucio cui'ne Jasón, cui'ne Sosípater yë'ë cajeohua'ipi mësarute pëpa saoyë, jaro.

²² Cui'ne yë'ë Tercioje iye toya ja'hua toya-caiquëje jaro mësarute pëpa saoyë, mai Ējaërepa do'ipi.

²³ Mësarute pëpa saoji, Gayoje. I huë'ere pa'iyë, yë'ë, cui'ne i huë'ena si'aohua'i sehuosicohua'i tsi'sijë pa'iyë. Cui'ne pëpa saoji, Erastoje, pa'i pa'i daripë curiquë de'huacai pa'iquëpi. Cui'ne Maija'quë do'iquë Cuartoje pëpa saoji, jaro.

²⁴ Mai Ējaë Jesucristo coa isiyepi mësaru ja're pa'ijaquë. Jaje pa'ijaquë.

Pëpa Tëjiye

²⁵ Tsoe mësarute quëahuë, huaso cocare. Ja cocaja'a asayë, mai. Maija'quë mësarute quëcojë nëñerepa pa'icohua'ire necai tuture payë. Ja do'ire mësaru i tsecohua'ipi pa'iyë. Iye yo'oyere cato

iye yeja de'huama'në Maija'quë nesi'i cuasase'e a'ë. Jare tsoe yahuese'e paji'i. ²⁶ Jaje pa'iquëta'are yureta'a Maija'quë ti pani huesëquëpi cuañequëna, Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ēja'a yure cato maire iñopi. Cui'ne Maija'quë nesi'i cuasa nëose'e yahue pase'ere si'a yejaña pa'icohua'ire iñopi, jaohua'ipi itire pa'ë cuasajë de'oye i cuañëne sehuocaijajë caquë.

²⁷ Maija'quë te'i si'aye asaquë tañë pa'ire pani si'anëpi Jesucristo do'ija'a de'oquëre pa'ni cajë sihuajë pañu'u. Jaje pa'ijaquë.

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e
New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Secoya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Secoya [sey], Ecuador

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Secoya

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

995e68c5-fe57-54e6-bf8e-0637526d3f7d